

Bachelor Bedrijfseconomie

LOI Hogeschool

*Verslag van de beperkte opleidingsbeoordeling
Op 14 december 2016 en 9 maart 2017*

Utrecht,
april 2017
www.AeQui.nl
Evaluatiebureau voor het hoger onderwijs

 Dit document laat zich het beste dubbelzijdig afdrukken.

Samenvatting

Op 14 december 2016 en 9 maart 2017 is de bacheloropleiding Bedrijfseconomie van LOI Hogeschool gevisiteerd door een commissie van AeQui. Het totaaloordeel van de commissie is voldoende.

De opleiding kenmerkt zich door haar positionering als aanbieder van toegankelijk en arbeidsmarktrelevant afstandsonderwijs, dat zich voor de student kenmerkt door een individuele en flexibele leerroute, maximale onafhankelijkheid van tijd, plaats en tempo, continue beschikbaarheid van begeleiding, technische eenvoud en betaalbaar collegegeld. De opleiding Bedrijfseconomie wordt binnen dit concept aangeboden, en onderscheidt zich daarnaast door haar brede financieel-economische oriëntatie en focus op het Nederlandstalige bedrijfsleven.

Beoogde eindkwalificaties

De visitatiecommissie kwalificeert op grond van de gesprekken en de onderliggende documentatie de beoogde eindkwalificaties van de bacheloropleiding Bedrijfseconomie als **voldoende**. De opleiding neemt het landelijke profiel voor Bedrijfseconomie uit 2013 als uitgangspunt. De landelijke profielen zijn adequaat vertaald in een eigen beroeps- en opleidingsprofiel en in eindkwalificaties in de vorm van zes beroepscompetenties en drie beroepsrollen. Per september 2017 werkt de opleiding met een nieuw profiel, waarin de opleiding wordt gepositioneerd als bacheloropleiding Finance & Control met een profilering richting Business Controller. De visitatiecommissie kan zich vinden in deze aangescherpte profilering en daagt de opleiding uit bij het opstellen van het nieuwe profiel ook meer kleur toe te voegen door mogelijke richtingen (minoren) te verwerken in het profiel. De opleiding onderhoudt goede contacten met het beroepenveld. De beroepenveldcommissie bestaat uit toegewijde leden uit het beroepenveld, die zich actief inzetten voor de opleiding. Daarnaast beschikt de opleiding over een inhoudelijke programmaleider die ook werkzaam is bij een andere hogeschool.

Programma

De visitatiecommissie kwalificeert op grond van de gesprekken en de onderliggende documentatie de onderwijsleeromgeving van de bacheloropleiding Bedrijfseconomie als **voldoende**. De visitatiecommissie is van mening dat de opleiding de eindkwalificaties op adequate wijze heeft vertaald naar de onderwijsprogramma's, waarbij wel aandacht nodig is voor actualisatie van enkele onderdelen. De opleiding kent een indeling in losse modules van sterk wisselende omvang. De studenten gaven aan dit niet als storend te

ervaren; de grotere modules zijn voor hen geen struikelblokken. Desalniettemin is de visitatiecommissie positief over de vernieuwingen die de opleiding per september 2017 voornemens is door te voeren in de opbouw van de opleiding, waarbij het programma wordt opgedeeld in thema's van 30 EC. Ook de toevoeging van praktijkintegratieopdrachten per thema zal de samenhang en diepgang van de opleiding ten goede komen. In de eerste opzet voor het nieuwe onderwijsprogramma ziet de visitatiecommissie dat de punten ter actualisatie worden opgepakt. De visitatiecommissie waardeert de toevoeging van een minor van 15 EC en de toevoeging van enkele lesdagen, waar meer aandacht voor vaardigheden mogelijk is en studenten elkaar kunnen ontmoeten.

De visitatiecommissie stelt vast dat de opleiding een degelijke opzet kent. Dat de studie flexibel is in te plannen en studenten bij deze planning begeleid worden, draagt bij aan de studeerbaarheid. Het programma, dat start met inleidende vakken, sluit aan bij de kwalificaties van de instromende studenten.

De opleiding beschikt over voldoende docenten voor het verzorgen van het onderwijs. Er is expertise beschikbaar op de verschillende kennisgebieden van de opleiding. Alle docenten onderhouden contact met het werkveld. LOI Hogeschool heeft aandacht voor het verhogen van het aantal mastergeschoolde docenten tot de gewenste 80%.

Het rendement van de opleiding is laag; de meeste inschrijvers volgen slechts enkele modules en weinig studenten doorlopen de gehele opleiding. Oorzaken voor uitval lijken over het algemeen buiten de opleiding te liggen.

Toetsing

De visitatiecommissie kwalificeert op grond van de gesprekken en de onderliggende documentatie de toetsing van de bacheloropleiding als **voldoende**. Studenten sluiten iedere module af met een individuele toets. De toetsen laten een opbouw in complexiteit en beheersingsniveau zien naarmate de studie vordert. Er is sprake van een stevige toetsing van de body of knowledge in de schriftelijke examens, waarin casussen passend worden afgewisseld met meerkeuzevragen. De gekozen toetsvormen sluiten meestal goed aan op de aan te tonen competenties. De visitatiecommissie heeft waardering voor de toevoeging van enkele externe examens aan de toetsing. Dit wordt duidelijk gewaardeerd door studenten en geeft een waardevol civiel effect voor de studenten.

De visitatiecommissie stelt vast dat de opleiding goede maatregelen treft om kwaliteit van de toetsing te borgen. De examencommissie geeft haar taak om de kwaliteit van toetsen en tentamens te borgen en zich een eigenstandig oordeel te vormen over het eindniveau van de opleiding goed vorm.

Gerealiseerde eindkwalificaties

De visitatiecommissie kwalificeert op grond van de gesprekken en de onderliggende documentatie de gerealiseerde eindkwalificaties van de bacheloroplei-

ding als **voldoende**. Vanaf 2012 zijn vijf studenten afgestudeerd. De visitatiecommissie heeft de eindwerkstukken van deze studenten bestudeerd om zich een beeld te vormen van het eindniveau. Op basis van de bestudeerde eindwerkstukken en op basis van tevredenheid van alumni van de opleiding concludeert de visitatiecommissie dat het eindniveau van de studenten voldoende is. De eindwerkstukken zien er verzorgd uit en het taalgebruik is goed. Wel vindt de visitatiecommissie dat enkele van de eindwerkstukken een erg brede onderzoeksvraag kennen, wat leidt tot een brede analyse en daardoor voor het beroepenveld minder relevante aanbevelingen. In de nieuwere scripties wordt gewerkt aan scherper afgebakende probleemstellingen en laten de studenten een beter reflecterend vermogen zien.

Aanbevelingen

De visitatiecommissie raadt de opleiding aan om de reden voor uitval of studievertraging scherp te blijven monitoren en waar nodig aanpassingen door te voeren in het programma en de begeleiding.

In de eindwerkstukken wordt over het algemeen beperkt gebruik gemaakt van (recente) artikelen als bron. De visitatiecommissie adviseert de opleiding om studenten meer te stimuleren tot, en te ondersteunen bij, het zoeken en benutten van relevante literatuur.

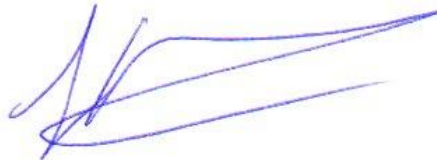
Alle standaarden van het NVAO-kader zijn positief beoordeeld (voldoende) en op die grond geeft de visitatiecommissie een positief advies inzake accreditatie van de opleiding Bedrijfseconomie van LOI Hogeschool.

Namens de voltallige visitatiecommissie,

Utrecht, april 2017

drs. R.R. van Aalst
Voorzitter

drs. L. van der Grijspaarde
Secretaris

Inhoudsopgave

Samenvatting	3
Inhoudsopgave	5
Colofon	6
Inleiding	7
1. Beoogde eindkwalificaties	9
2. Onderwijsleeromgeving.....	12
3. Toetsing	18
4. Gerealiseerde eindkwalificaties.....	20
Bijlage 1 Visitatiecommissie	24
Bijlage 2a Dagprogramma generieke visitatie	26
Bijlage 2b Dagprogramma opleidingsspecifieke visitatie	28
Bijlage 3 Kwantitatieve gegevens	30
Bijlage 4 Eindkwalificaties.....	31
Bijlage 5 Programmaoverzicht.....	35
Bijlage 6 Bestudeerde documenten.....	36
Bijlage 7 Rapport algemene visitatie	37
Bijlage 8 Onafhankelijkheidsverklaringen.....	45

Colofon

Instelling en opleiding

Instelling:	Stichting LOI Hoger Onderwijs
Adres:	Leiderdorp
Telefoon:	071 54 51 123
Status instelling:	onbekostigd
Resultaat instellingstoets kwaliteitszorg:	positief
Opleiding:	Bachelor Bedrijfseconomie
Niveau:	hbo bachelor
Aantal studiepunten:	240EC
Graad:	Bachelor of Science
Locatie:	afstandsonderwijs en blended learning vanuit Leiderdorp
Variant:	deeltijd
Croho-nummer:	34401

Kwantitatieve gegevens van de opleiding zijn weergegeven in bijlage 3.

Visitatiecommissie

De visitatiecommissie bestond uit:

Drs. Raoul van Aalst, voorzitter
Mary K. Farmer MBA, panellid (referent afstandsonderwijs)
Drs. Henk van der Sar, panellid
Drs. Johan Meure, panellid
Tom Fleerackers MA, panellid
Dirk Janssen, studentlid

De commissie werd ondersteund door drs. Linda van der Grijsparde, secretaris.

De commissie is vooraf voorgelegd aan de NVAO; de NVAO heeft ingestemd met de samenstelling.

De visitatie is uitgevoerd onder verantwoordelijkheid van

AeQui VBI
Vlindersingel 220
3544 VM Utrecht
(030) 87 820 87
www.AeQui.nl

Inleiding

De Leidse Onderwijsinstellingen (LOI) bestaat sinds 1923. Het instituut is begonnen als een opleider voor administratief-economische cursussen. In de loop van haar bestaan is de LOI uitgegroeid tot een onderwijsinstelling met een breed aanbod van cursussen, mbo- en hbo-opleidingen. LOI Hogeschool is in 1996 als onderdeel van LOI opgericht. De missie luidt: 'Het aanbieden van toegankelijk en arbeidsmarktrelevant afstandsonderwijs, dat zich voor de student kenmerkt door een individueel en flexibel leerroute, maximale onafhankelijkheid van tijd, plaats en tempo, continue beschikbaarheid van begeleiding, technische eenvoud en betaalbaar collegegeld.' LOI Hogeschool startte aanvankelijk voorzichtig met enkele opleidingen die goed in de markt lagen. Nu is het een hogeschool met een breed scala aan hbo-bacheloropleidingen en Associate degree-programma's. In de afgelopen jaren is LOI Hogeschool een aantal van deze opleidingen ook klassikaal gaan aanbieden.

De opleidingen

LOI Hogeschool biedt sinds 1997 de bacheloropleiding Bedrijfseconomie aan. De bacheloropleiding Bedrijfseconomie leidt op tot professionals die een financiële spil in de organisatie kunnen zijn en die deel uitmaken van het management of er direct ondersteunend aan werken. Het inzichtelijk maken van de bedrijfsprocessen en financiële situatie van het bedrijf zijn daarbij de voornaamste verantwoordelijkheden. LOI Hogeschool afficheert de opleiding als flexibele en betaalbare opleiding. De opleiding heeft gemiddeld 50 inschrijvingen per jaar.

De visitatie

LOI Hogeschool heeft aan AeQui VBI opdracht gegeven de onderhavige visitatie uit te voeren. De visitatie is opgedeeld in twee delen: een algemene visitatie en een opleidingsspecifieke visitatie. Voor beide visitatiedelen heeft AeQui een onafhankelijke en ter zake kundige commissie samengesteld. Beide visitatiedelen worden hieronder nader toegelicht.

De algemene visitatie heeft plaatsgevonden op 14 december 2016. Deze visitatie geldt als onderdeel van acht opleidingsspecifieke visitatiedagen in de eerste helft van 2017. Het panel bestond uit een voorzitter (de heer Van Aalst), een referent-deskundige (mevrouw Farmer) en een secretaris (mevrouw Van der Grijspaarde). De heer Van Aalst is ook voorzitter bij de opleidingsspecifieke visitaties. Tijdens de algemene visitatie werden enkele opleidingsoverstijgende zaken zoals het didactisch model, de beroepenveldcommissies en examencommissies beoordeeld. Deze beoordeling vond plaats aan de hand van het bestude-

ren van documentatie, gesprekken met verantwoordelijken bij LOI en een demonstratie van de elektronische leeromgeving. Het programma van die dag is opgenomen als bijlage 2a. De beoordeling resulteerde in bevindingen die zijn vastgelegd in een rapport (bijlage 8) dat ter beschikking werd gesteld aan alle panels van de opleidingsspecifieke visitaties. Met mevrouw Farmer werd de afspraak gemaakt dat zij, indien panels vragen hebben, deze vragen op afstand zal beantwoorden. Dat zal in de praktijk via de voorzitter gaan, en kan zowel voor, tijdens als na de opleidingsvisitaties zijn. Uiteindelijk komen de visitatiepanels van de opleidingsspecifieke visitaties tot een beoordeling van de betreffende opleidingen, waarbij de bevindingen van de algemene visitatie worden betrokken. De afspraak was daarbij dat de voorzitter in overleg zou treden met mevrouw Farmer bij uiteenlopende bevindingen.

LOI Hogeschool heeft voorafgaand aan de algemene visitatie een aankondiging verspreid voor een op die dag gepland telefonisch open spreekuur. Er hebben geen studenten of medewerkers van de opleiding Bedrijfseconomie gebruik gemaakt van deze mogelijkheid.

De opleidingsspecifieke visitatie heeft op 9 maart 2017 plaatsgevonden volgens het programma dat in bijlage 2b is weergegeven. Met vertegenwoordigers van de opleiding heeft vooraf een voorbereidend gesprek plaatsgevonden. In dat gesprek is het programma en de invulling van de gesprekken en gesprekspartners vastgesteld. De visitatiecommissie heeft tijdens de visitatie dit programma doorlopen. De commissie heeft zich aan de hand van de door de opleiding verstrekte documenten op de beoordeling

voorbereid. Aan het einde van de visitatie is LOI Hogeschool in kennis gesteld van de bevindingen en conclusies van de commissie. Deze rapportage is in concept toegestuurd aan LOI Hogeschool. De reactie van

de opleiding is verwerkt tot deze definitieve rapportage.

1. Beoogde eindkwalificaties

De visitatiecommissie kwalificeert op grond van de gesprekken en de onderliggende documentatie de beoogde eindkwalificaties van de bacheloropleiding Bedrijfseconomie als **voldoende**. De opleiding neemt het landelijke profiel voor Bedrijfseconomie uit 2013 als uitgangspunt. De landelijke profielen zijn adequaat vertaald in een eigen beroeps- en opleidingsprofiel en in eindkwalificaties in de vorm van zes beroepscompetenties en drie beroepsrollen. Per september 2017 werkt de opleiding met een nieuw profiel, waarin de opleiding wordt gepositioneerd als bacheloropleiding Finance & Control met een profilering richting Business Controller. De visitatiecommissie kan zich vinden in deze aangescherpte profilering en daagt de opleiding uit bij het opstellen van het nieuwe profiel ook meer kleur toe te voegen door mogelijke richtingen (minoren) te verwerken in het profiel.

De opleiding onderhoudt goede contacten met het beroepenveld. De beroepenveldcommissie bestaat uit toegewijde leden uit het beroepenveld, die zich actief inzetten voor de opleiding. Daarnaast beschikt de opleiding over een inhoudelijke programmaleider die ook werkzaam is bij een andere hogeschool.

Bevindingen

Beroepsprofiel

Bij de oprichting van de LOI Hogeschool in 1996 was de opleiding SPD Bedrijfsadministratie de eerste opleiding uit het domein Economics die werd aangeboden. De SPD-opleiding leidt studenten op tot specialisten op het gebied van bedrijfsadministratie. Er bestond echter ook behoefte aan een opleiding met een wat breder karakter binnen datzelfde domein. Vanuit die invalshoek is in 1997 de opleiding hbo Bedrijfseconomie aan het aanbod toegevoegd. De opleiding richt zich op een doelgroep die zich verder wil ontwikkelen op financieel-economisch gebied, maar (nog) geen concrete beroepsrichting in het domein heeft gekozen. Daarin onderscheidt de opleiding zich van meer specialistische studies als Accountancy en de eerdergenoemde SPD Bedrijfsadministratie die opleiden voor preciezer te duiden beroepsuitoefening in het financieel-economisch domein. Het programma van hbo Bedrijfseconomie is in 2007 versterkt met een afstudeerrichting (uitstroomvariant) Creditmanagement. Als gevolg van tegenvallende instroom heeft LOI Hogeschool besloten de afstudeerrichting Creditmanagement te sluiten met ingang van maart 2017.

Het doel van de opleiding is om professionals op te leiden tot de financiële spil van een organisatie en die deel uitmaken van het management of er direct ondersteunend voor werken. Het inzichtelijk maken van de bedrijfsprocessen en financiële situatie van het bedrijf zijn daarbij de voornaamste verantwoordelijkheden. De opleiding hbo-bachelor Bedrijfseconomie

richt zich daarmee op diegenen die een (midden)kaderfunctie ambiëren op financieel-economisch of administratie-organisatorisch gebied. De breedte van deze opleiding maakt dat de afgestudeerde bedrijfs-econoom is opgeleid voor meerdere functies die verband houden met het financiële en economisch vakgebied. Daarnaast voorziet deze opleiding in scholing op het gebied van automatisering en management in een door business gedreven context. Afgestudeerden mogen de titel Bachelor of Science (BSc) voeren.

Het beroeps- en opleidingsprofiel van de opleiding is gebaseerd op het landelijk vastgestelde beroeps- en opleidingsprofiel Bedrijfseconomie uit 2010 en vormt in essentie nog steeds de basis van de huidige opleiding. Dit beroeps- en opleidingsprofiel is vastgesteld door de beroepenveldcommissie (BVC) Economics van LOI Hogeschool. Het profiel uit 2010 is door het Landelijk Overleg Opleidingen Bedrijfseconomie (LOOBE) in 2011 aangepast op basis van het veranderen van de titel in Bachelor of Business Administration. In 2013 is het Landelijk opleidingsprofiel opnieuw herzien als gevolg van (inter)nationale ontwikkelingen. De wens het gehele aanbod van LOI Hogeschool te structureren langs de toen geformuleerde ontwerpeisen onder de noemer Raamwerk Hoger Onderwijs (HO) was aanleiding in 2015 om het LOI-competentieprofiel langs het vigerende landelijk profiel BBA Bedrijfseconomie te leggen. De uitkomst van deze vergelijking was dat de gehanteerde competenties in lijn waren met het landelijk profiel.

Het profiel is vertaald in eindkwalificaties in de vorm van zes beroepscompetenties en drie beroepsrollen.

Een voorbeeld is de beroepsrol uitvoeren en informeren. Een daarbij behorende competentie is 'Het beheersen van geldstromen en de financiële aspecten van goederen- en dienstenstromen op korte en lange termijn door het maken en specificeren van een kostenplan, het aangeven van de verschillen tussen kostenplanning en kostenrealisatie en het opstellen van en verwerken van veranderingen in (deel)begrotingen als gevolg van beleidsvoornemens en activiteitenplannen'. Zie bijlage 4 voor een volledig overzicht van de eindkwalificaties.

In september 2017 start de opleiding met een vernieuwd onderwijsprogramma. Hiertoe ontwikkelt LOI Hogeschool een nieuw beroeps- en opleidingsprofiel, gebaseerd op het in 2016 vastgestelde landelijke opleidingsprofiel Finance & Control. Het nieuwe LOI beroeps- en opleidingsprofiel is beschreven in termen van leeruitkomsten en voorzien van interne en externe valideringsmogelijkheden. De conceptuitwerking voor de opleiding is inmiddels gereed. De visitatiecommissie heeft de voorgenomen wijzigingen in het beroeps- en opleidingsprofiel ingezien en met het management besproken. Het management gaf aan dat zij de opleiding in de toekomst nog steeds een brede focus wil meegeven maar de opleiding daarnaast meer richting Business Controller wil profileren. Het vernieuwde programma zal onder een nieuwe titel gevoerd gaan worden: Finance & Control. De volgende vier kerngebieden zullen het uitgangspunt vormen van het nieuwe opleidingsprogramma Finance & Control: Strategic Management, Performance Management, Governance, Risk & Compliance en Finance, Operations & Reporting. Het management verwacht dat deze profilering een duidelijker en herkenbaarder etiket is voor toekomstige studenten.

Afstemming beroepenveld

LOI Hogeschool heeft de aansluiting op het werkveld geborgd door het instellen van een beroepenveldcommissie Economics, door het aanstellen van een inhoudelijke programmaleider, door het frequent voeren van overleg met de accountmanagers van LOI Zakelijk en door inzet van docenten en ontwikkelaars uit de beroepspraktijk. Studenten zelf leveren ook een bijdrage omdat zij beschikken over een voor de marketing praktijkrelevante werkplek.

De opleidingen stemmen zowel structureel als ad hoc met de beroepenveldcommissie af. Wijzigingen in het

onderwijsprogramma en opzet van het nieuwe onderwijsprogramma worden met de beroepenveldcommissie besproken; evenals trends, ontwikkelingen en commerciële mogelijkheden.

De programmamanager houdt daarnaast contact met het werkveld via de accountmanagers van LOI Zakelijk die in het kader van maatwerkopleidingen een relatie hebben met bedrijven, organisaties en instellingen uit de profit- en non-profitsector en de programmaleiding informeren over waargenomen ontwikkelingen en trends.

Overwegingen

De visitatiecommissie concludeert op basis van de opleidingsdocumentatie en de gesprekken dat LOI Hogeschool een passend profiel heeft opgesteld voor de bacheloropleiding Bedrijfseconomie, waarbij de opleiding het landelijk profiel als uitgangspunt neemt. In de verschillende gesprekken en in de documentatie heeft de opleiding de eindkwalificaties toegelicht. De visitatiecommissie stelt vast dat de opleiding passende eindkwalificaties heeft geformuleerd die adequaat zijn vertaald van het beroepsprofiel. De eindkwalificaties voldoen qua niveau aan internationaal aanvaarde niveaubeschrijvingen (Dublin descriptor). De visitatiecommissie heeft waardering voor de vertaling van het profiel voor het nieuwe onderwijsprogramma in programmaleeruitkomsten. De visitatiecommissie kan zich vinden in de keuze van LOI Hogeschool om zich vanaf september 2017 met het nieuwe beroepsprofiel te positioneren als bacheloropleiding Finance & Control met een profilering richting Business Controller. De vier kerngebieden van de nieuwe opleiding Strategic Management, Performance Management, Governance, Risk & Compliance en Finance, Operations & Reporting zijn passend volgens de visitatiecommissie. De visitatiecommissie daagt de opleiding uit bij het opstellen van het nieuwe profiel ook meer kleur toe te voegen door mogelijke richtingen (minoren) op te nemen in het profiel.

De visitatiecommissie stelt vast dat de opleiding goede contacten onderhoudt met het beroepenveld. De beroepenveldcommissie is uitgebreid aan bod geweest tijdens de algemene visitatiedag LOI. De beroepenveldcommissie bestaat uit toegewijde leden uit

het beroepenveld, die zich actief inzetten voor de opleiding.

Op grond van bovenstaande beoordeelt de visitatiecommissie deze standaard voor de bacheloropleiding Bedrijfseconomie als **voldoende**.

2. Onderwijsleeromgeving

De visitatiecommissie kwalificeert op grond van de gesprekken en de onderliggende documentatie de onderwijsleeromgeving van de bacheloropleiding Bedrijfseconomie als **voldoende**. De visitatiecommissie is van mening dat de opleiding de eindkwalificaties op adequate wijze heeft vertaald naar de onderwijsprogramma's, waarbij wel aandacht nodig is voor actualisatie van enkele onderdelen. De opleiding kent een indeling in losse modules van sterk wisselende omvang. De studenten gaven aan dit niet als storend te ervaren; de grotere modules zijn voor hen geen struikelblokken. Desalniettemin is de visitatiecommissie positief over de vernieuwingen die de opleiding per september 2017 voornemens is door te voeren in de opbouw van de opleiding, waarbij het programma wordt opgedeeld in thema's van 30 EC. Ook de toevoeging van praktijkintegratieopdrachten per thema zal de samenhang en diepgang van de opleiding ten goede komen. In de eerste opzet voor het nieuwe onderwijsprogramma ziet de visitatiecommissie dat de punten ter actualisatie worden opgepakt. De visitatiecommissie waardeert de toevoeging van een minor van 15 EC en de toevoeging van enkele lesdagen, waar meer aandacht voor vaardigheden mogelijk is en studenten elkaar kunnen ontmoeten.

De visitatiecommissie stelt vast dat de opleiding een degelijke opzet kent. Dat de studie flexibel is in te plannen en studenten bij deze planning begeleid worden, draagt bij aan de studeerbaarheid. Het programma, dat start met inleidende vakken, sluit aan bij de kwalificaties van de instromende studenten.

De opleiding beschikt over voldoende docenten voor het verzorgen van het onderwijs. Er is expertise beschikbaar op de verschillende kennisgebieden van de opleiding. Alle docenten onderhouden contact met het werkveld. LOI Hogeschool heeft aandacht voor het verhogen van het aantal mastergeschoolde docenten tot de gewenste 80%.

Het rendement van de opleiding is laag; de meeste inschrijvers volgen slechts enkele modules en weinig studenten doorlopen de gehele opleiding. Oorzaken voor uitval lijken over het algemeen buiten de opleiding te liggen. De visitatiecommissie raadt de opleiding echter wel aan om de reden voor uitval of studievertraging scherp te blijven monitoren en waar nodig aanpassingen door te voeren in het programma en de begeleiding.

Bevindingen

Inrichting onderwijsprogramma's

Het opleidingsprogramma van de bacheloropleiding Bedrijfseconomie bestaat uit de propedeusefase (60 EC), de hoofdfase (130 EC) en de afstudeerfase (stage 30 EC en afstudeeropdracht 20 EC). Het programma is opgedeeld in modules van 2 EC tot 23 EC. De student ontwikkelt zijn competenties aan de hand van het lesmateriaal en de daarbij behorende begeleiding, via interactie met de beroepspraktijk en door het zelfstandig uitvoeren van toegepast onderzoek.

In de propedeusefase volgen studenten een reeks inleidende modules op het gebied van bedrijfseconomie, bedrijfsadministratie, financiële analyse & rapportage, de module Basisvaardigheden voor de professional, Onderzoeksvaardigheden en de module Inleiding Commerciële economie. De hoofdfase van hbo Bedrijfseconomie is opgebouwd rond de kerncompetenties van de bedrijfseconoom. Er is verdieping in de kerntaakgebieden bedrijfseconomie, bestuurlijke informatievoorziening en beheersing van bedrijfsprocessen. Er is verdieping aangebracht in het

hoofdvakgebied Bedrijfseconomie met de modules Cost & Management Accounting, Jaarrekening en Finance & Riskmanagement. Bestuurlijke informatievoorziening is vormgegeven door de modules Inleiding Bestuurlijke informatievoorziening en Accounting Information Systems. Bij de beheersing van bedrijfsprocessen is Hoger management een kernvak, aangevuld met de vakken Belastingwetgeving, Sociaal recht, Privaatrecht, Ondernemingsrecht en Zakelijk Engels.

In september 2017 start een vernieuwd onderwijsprogramma, in aansluiting op het nieuwe beroeps- en opleidingsprofiel zoals besproken bij standaard 1.

Nieuwe ontwikkelingen krijgen een plek in het nieuwe curriculum, zoals globalisering, toenemende regel-druk, technologie, business modelling, duurzaamheid en big data. De modules worden geclusterd in thema's met een omvang van 30 EC. Praktijkintegratieopdrachten met een omvang van 5 EC worden onderdeel van de thema's. Hier wordt de overkoepe-lende theorie van het thema gekoppeld aan de praktijk van de student. De leerlijn onderzoek wordt versterkt door naast de module Inleiding onderzoek in de

hoofdfase een verdiepende module op te nemen. Ook worden de keuzemogelijkheden voor de student vergroot door het opnemen van minoren. In deze minoren is ruimte voor onderwerpen als leidinggeven en financieren, financiële technologie, internationaal financieren en applicaties. Het aantal fysieke lesdagen wordt uitgebreid tot minimaal een per jaar. De lesdag in het eerste jaar heeft betrekking op effectief communiceren. In de hoofdfase is een lesdag rond ethiek in de financiële organisatie ingepland. De visitatiecommissie heeft bij het management nagevraagd of de internationale focus wordt uitgebreid. Het management gaf aan dat dit is besproken met de beroepenveldcommissie. Aangezien de student werkzaam is in een nationale context, zal er geen leerlijn internationalisering worden aangeboden. Wel zal in het nieuwe programma meer leerstof met betrekking tot de internationale context worden aangeboden en worden studenten gestimuleerd om zelf meer internationaal te zoeken naar bronnen. Ook in de praktijkintegratieopdrachten worden internationale aspecten opgenomen.

Programma dekt de eindkwalificaties

LOI Hogeschool heeft de bij standaard 1 beschreven competenties uit het beroeps- en opleidingsprofiel vertaald naar een onderwijsprogramma en examenplan voor de bacheloropleiding Bedrijfseconomie. In het profiel is per competentie verantwoord welke opleidingsonderdelen bijdragen aan het verwerven van de competentie. Het beroeps- en opleidingsprofiel van de opleiding is opgenomen in de Onderwijs- en examenregeling Bedrijfseconomie.

In de onderwijs- en examenregeling is voor iedere onderwijs-eenheid weergegeven bij welke leerlijn deze hoort en is beschreven wat de inhoudelijke onderdelen en leerdoelen zijn. Voor elk leerdoel heeft de opleiding aangegeven op welk niveau studenten dit dienen te beheersen. Om een bepaalde competentie tot het gewenste derde niveau te ontwikkelen, moeten studenten meerdere modules doorlopen. De meeste beroepscompetenties komen in meerdere onderwijs-eenheden aan de orde en inhoudelijk verwante onderwerpen zijn in het programma samengebracht of worden in modules vanuit diverse invalshoeken belicht.

Onderwijsconcept

De opleiding wordt van oudsher via afstandsonderwijs aangeboden. De studenten waarmee de visitatiecommissie heeft gesproken, kozen bewust voor LOI Hogeschool vanwege de mogelijkheid tot afstandsleren. Daarbij waren voor een aantal studenten de lagere kosten dan bij vergelijkbare aanbieders uiteindelijk doorslaggevend. De opleiding wordt sinds 2012 door LOI Hogeschool ook aangeboden als opleiding die klassikaal te volgen is. Studenten hebben dan aanvullend op het afstands aanbod klassikale bijeenkomsten. De belangstelling voor de klassikale variant van deze opleiding is tot op heden beperkt; er is nog geen volledige klas samengesteld.

De opleiding wordt door studenten hoofdzakelijk modulair gevolgd. Modulair betekent dat studenten de studie in fasen kunnen doen, alle modules afzonderlijk kunnen volgen of bij veel vrijstellingen met enkele verplichte onderdelen het bachelordiploma kunnen behalen. Eventuele afhankelijkheden tussen modules – indien van toepassing – zijn voor studenten inzichtelijk. De visitatiecommissie heeft de voor- en nadelen van de mogelijkheid voor het flexibel volgen van het onderwijsprogramma met het management besproken. LOI Hogeschool raadt de studenten een voorkeursvolgorde voor de verschillende modules aan, waar de studenten van mogen afwijken. Er is altijd flexibiliteit in de wijze waarop een individuele student het leerpad binnen een module doorloopt.

LOI Hogeschool beschikt over een uitgebreide digitale leeromgeving, LOI Campus. Per module is een overzicht van het onderwijs te vinden. Ook wordt de wijze van toetsing inzichtelijk gemaakt. De student treft een examenoverzicht aan, evenals de OER, waarin opgenomen staat welke toetsen er afgelegd moeten worden en wat het aantal te behalen EC per toets is. Studenten kunnen oefentoetsen maken om zich voor te bereiden op de (landelijke) examens. In de leeromgeving worden ook de door de student behaalde resultaten weergegeven. De (klassikale) docent en de aangewezen coach kunnen via de digitale leeromgeving de voortgang en het studietempo van student volgen.

De visitatiecommissie is middels een presentatie van LOI Campus op de hoogte gebracht van de inrichting van de digitale leeromgeving. Toegelicht is dat LOI Hogeschool de digitale leeromgeving voortdurend actualiseert en optimaliseert. Een aantal verbeteringen in

de nabije toekomst is toegelicht, waaronder de wijze waarop de docent en de student met elkaar kunnen communiceren. De studenten zijn positief over de digitale leeromgeving. Waar zij kunnen vergelijken, geven zij aan dat deze leeromgeving in kwaliteit uitsteekt boven de digitale leeromgevingen van andere hogescholen.

De studenten gaven aan de visitatiecommissie aan dat zij gemiddeld twaalf tot vijftien uur per week aan de opleiding besteden. Zij vinden de opleiding goed te doen, maar het opbrengen van discipline om te blijven studeren is hun grootste struikelblok. De duidelijke structuur van de opleiding, de mogelijkheid om examens flexibel in te plannen en de inrichting van LOI Campus helpt hen daarbij, evenals het regelmatig kunnen behalen van certificaten. Deze expliciete afronding van onderdelen wordt door hen hoog gewaardeerd. Ook hebben de studenten waardering voor de snelle feedback van docenten op opdrachten: zij krijgen in de regel binnen 48 uur een reactie. De kwaliteit van de feedback is goed volgens de studenten, en sluit goed aan op zowel de theorie als de praktijk.

Instroom en doorstroom

De instroom voor de opleiding bestaat uit studenten met een mavo-, mbo-, havo-, of vwo-opleiding. De studenten zijn tussen de 20 en 35 jaar. Uit een in 2016 uitgezet studentenonderzoek blijkt dat het merendeel van de studenten de opleiding volgt voor het vergroten van de carrièrekansen.

Met gemiddeld vijftig inschrijvingen per jaar is Bedrijfseconomie een van de kleinere opleidingen van LOI Hogeschool. Er zijn tot nu toe vijf bachelorstudenten afgestudeerd.

LOI Hogeschool wil verschillende wijzigingen doorvoeren om het rendement te verhogen. Het is de bedoeling om het aantal praktijkdagen te verhogen en studenten al eerder aan elkaar te koppelen. Ook in interactieve webcolleges krijgen studenten de gelegenheid om met elkaar kennis te maken en met elkaar te leren. De individuele begeleiding (coaching) wordt daarnaast proactiever opgezet.

Docenten

Studenten worden tijdens de opleiding begeleid en beoordeeld door docenten (klassikale begeleiding en online), examencorrectoren (beoordelaars schriftelijke examens), opleidingscoaches, stagedocenten (begeleiding online en beoordelaars opdrachten), praktijkbegeleiders (persoonlijke begeleiding op de stageplek), afstudeerbegeleiders (persoonlijke begeleiding) en afstudeerdocenten (begeleiding op afstand en beoordelaars opdrachten).

Het merendeel van de medewerkers van de opleiding Bedrijfseconomie is werkzaam of werkzaam geweest in de beroepspraktijk. Dit geldt ook voor ontwikkelaars en beoordelaars van het lesmateriaal (lesstof, examens, etc.). Per module zijn meerdere docenten beschikbaar voor het nakijken van huiswerk en het beantwoorden van vragen. Meestal worden twee docenten per module ingezet zodat bij afwezigheid vervanging aanwezig is. Richtinggevend voor de inzet van docenten is de reactietermijn. De vereiste reactietermijn voor huiswerkopdrachten is 48 uur. Voor praktijkopdrachten en inzendingen met betrekking tot het afstuderen is de reactietermijn vijf tot tien werkdagen. Indien deze termijn niet gerealiseerd kan worden, worden extra of andere docenten ingezet.

Voor docenten wordt jaarlijks een bijeenkomst georganiseerd. In dit docentenpanel ontmoeten opleidingsmanagement van LOI Hogeschool en docenten elkaar en kunnen zij ervaringen en informatie uitwisselen. Dit jaar is er door de studieleiding een workshop e-coaching georganiseerd om de docenten te ondersteunen in hun begeleidende rol.

Het opleidingsmanagement van LOI Hogeschool bestaat uit de zogenaamde 'driehoek'; programmamanager, servicemanager en realisatiemanager. Zij managen de opleiding ieder vanuit hun eigen scope. De programmamanager is verantwoordelijk voor de opbouw van het programma en de aansluiting op de ontwikkelingen in de beroepspraktijk en de markt. Hij werkt hierbij samen met de programmaleider. De servicemanager is verantwoordelijk voor het lopende programma en de bijbehorende begeleiding en beoordeling. Hij is eerste aanspreekpunt van studenten en docenten. De realisatiemanager is verantwoordelijk voor de ontwikkeling van het lesmateriaal en de

leeromgeving en werkt hierbij samen met ontwikkelaars.

De visitatiecommissie heeft de ambities van LOI Hogeschool ten aanzien van de docentkwaliteit besproken met het management. Het management gaf aan dat voor deze opleidingen nog niet wordt voldaan aan de ambitie voor minimaal 80% masteropgeleide docenten. Dit percentage is nu 59%. Door het aantrekken van nieuwe docenten ontstaat langzaam een verschuiving richting het gewenste percentage. Het management is tevreden over de kwaliteit en inbreng van de huidige docenten en ontwikkelaars.

Opleidingsspecifieke voorzieningen

De leeromgeving faciliteert modulair werken; een voorziening die nog wordt uitgebreid met de introductie van een nieuw IT-platform voor de gehele LOI per medio 2017. Deze flexibele studievorm waarbij de student onafhankelijk van tijd, plaats en tempo kan studeren, wordt door de studenten in de enquête en het studentenpanel genoemd als belangrijk aspect dat volgens de respondenten moet worden behouden.

De studenten krijgen lesmateriaal dat deels bestaat uit boeken en merendeels uit lesmateriaal dat in opdracht van LOI Hogeschool door deskundigen is samengesteld. Bij de ontwikkeling van een module wordt in overleg met de ontwikkelaar en programma-leider afgestemd welke literatuur passend is: LOI-eigen lesmateriaal, vakliteratuur of een combinatie. Het LOI-eigen lesmateriaal bevat de relevante onderwerpen uit de actuele (inter)nationale vakliteratuur. Dit LOI-eigen lesmateriaal kent conform het didactisch model van LOI Hogeschool een uniforme opzet, waardoor het geschikt is voor zelfstudie met begeleiding op afstand. De uitleg van de docent is als het ware in het lesmateriaal opgenomen. Naast de voorgeschreven literatuur voorziet de leeromgeving in aanvullende literatuur en is er een mediatheek met verwijzingen naar relevante onderwerpen. De actualiteit van het lesmateriaal wordt door de programma-leiders en docenten bewaakt.

In de leeromgeving kunnen studenten opdrachten maken en werken aan hun digitaal portfolio. De student vindt in de leeromgeving praktische informatie

over de opleiding. De modules zijn voorzien van oefentoetsen en kennistrainers die studenten via een app kunnen downloaden. Uit het studentenonderzoek blijkt dat dit erg wordt gewaardeerd. Dit is bevestigd door de studenten waar de visitatiecommissie mee heeft gesproken. In elke module zitten inzendopgaven die de student via de leeromgeving indient. De opdrachten worden op afstand door de docent beoordeeld, van feedback voorzien en gewaardeerd met een cijfer.

De modules worden in veel gevallen afgesloten met een digitaal examen. Hierbij kan de student op een tijdstip dat past in zijn studieplanning het examen afleggen en een locatie kiezen. Tijdens de opleiding wordt de student via de digitale leeromgeving begeleid door een coach. Uit het studentenonderzoek komt naar voren dat studenten tevreden zijn over de oefenvragen en opdrachten bij het lesmateriaal en over de reactiesnelheid van de docenten op de ingestuurde opdrachten.

In de mediatheek van de opleidingsruimte worden diverse webcolleges aangeboden en vindt de student diverse links naar informatieve sites, filmpjes, online artikelen, online magazines, organisaties en verenigingen.

Overwegingen

De visitatiecommissie heeft het onderwijsprogramma bestudeerd en besproken met het management, studenten en docenten. De visitatiecommissie stelt vast dat de inhoud en het niveau van de modules waarborgen dat afgestudeerden voldoen aan de gehanteerde eindkwalificaties. Het programma sluit aan bij de kwalificaties van de instromende studenten. Wel is de visitatiecommissie van mening dat er aandacht nodig is voor actualisatie van het onderwijsaanbod. De visitatiecommissie geeft enkele voorbeelden. LIFO wordt behandeld, maar is niet meer toegestaan. De wetgeving IFRS is gewijzigd ten opzichte van de beschrijving in het onderwijsmateriaal. Thema's als circulaire economie, nieuwe businessmodellen waaronder disruptive competition, niet-financiële rapportage, innovatie en software as a service/in the cloud zijn al enige jaren relevant in het werkveld en worden nog gemist in het onderwijs.

De opleiding kent een indeling in losse modules van sterk wisselende omvang. De studenten gaven aan dit niet als storend te ervaren; de grotere modules zijn voor hen geen struikelblokken. Desalniettemin is de visitatiecommissie positief over de vernieuwingen die de opleiding per september 2017 voornemens is door te voeren in de opbouw van de opleiding, waarbij het programma wordt opgedeeld in thema's van 30 EC. Ook de toevoeging van praktijkintegratieopdrachten per thema zal de samenhang en diepgang van de opleiding ten goede komen. In de eerste opzet voor het nieuwe onderwijsprogramma ziet de visitatiecommissie bovengenoemde punten ter actualisatie van het onderwijsprogramma terug. De visitatiecommissie waardeert de toevoeging van een minor van 15 EC. De visitatiecommissie waardeert de toevoeging van enkele lesdagen, waar meer aandacht voor vaardigheden mogelijk is en studenten elkaar kunnen ontmoeten.

De visitatiecommissie spreekt zich positief uit over de module over onderzoeksvaardigheden. Met behulp van deze module worden de studenten goed voorbereid op het doen van zelfstandig onderzoek en de verschillende vormen van onderzoek komen adequaat aan bod. In het eindwerkstuk laten de studenten een goede onderzoekende houding zien (zie ook standaard 4). Wel is volgens de visitatiecommissie aandacht nodig voor bronnengebruik. Studenten kiezen te snel voor (niet wetenschappelijke) teksten van internet. Studenten kunnen meer worden gestimuleerd om zelf bronnen te zoeken en de waarde van bronnen in te schatten. De visitatiecommissie vermoedt dat een verplichting van het lidmaatschap van de Koninklijke Bibliotheek hierbij zou helpen.

De visitatiecommissie heeft waardering voor de degelijke opzet van het programma. De mogelijkheid voor het flexibel plannen van de studie en de begeleiding die de opleiding bij het plannen biedt, draagt bij aan de studeerbaarheid. Studenten spraken zich positief uit over de snelheid en kwaliteit van feedback op opdrachten. De nakijktermijn van examens van zes weken wordt door studenten echter als belemmerend en vertragend ervaren. De visitatiecommissie adviseert LOI Hogeschool om te bekijken of een nakijktermijn van twee weken haalbaar zou zijn.

De visitatiecommissie stelt vast dat de begeleiding van de stage en de beoordeling van de kwaliteit goed

is geborgd en vastgelegd is in onder andere verslagprotocollen. Er zijn voldoende contacten.

De visitatiecommissie heeft tijdens de visitatie het studiemateriaal van verschillende modules ingezien en heeft ter verificatie van de documentatie in de verschillende gesprekken uitgebreid gesproken over de inhoud en het niveau van het materiaal. De visitatiecommissie concludeert dat de opleiding passende, actuele literatuur aanbiedt, dat voor het grootste deel speciaal door LOI Hogeschool is geschreven. Het studiemateriaal is als overwegend theoretisch te karakteriseren. Studenten beschrijven de literatuur als veel, maar niet als moeilijk. De visitatiecommissie mist de bronverwijzingen in het studiemateriaal. Het is nu niet helder welke documenten en literatuur hieraan ten grondslag liggen en van welke datum deze zijn. LOI Hogeschool geeft in de kritische reflectie aan dat zij de actualiteit en inhoud van het lesmateriaal strakker wil regisseren door de aanstelling van een hoofddocent. Daarbij is de keuze tussen eigen LOI-lesmateriaal en literatuur een aandachtspunt bij de keuze voor materialen bij de inrichting van het nieuwe onderwijsprogramma. De visitatiecommissie waardeert het voornemen voor de extra aandacht voor de kwaliteit van het materiaal en adviseert de opleiding ook te kijken naar mogelijkheden om studenten regelmatig de opdracht te geven zelf (met ondersteuning) te zoeken naar actuele teksten.

De visitatiecommissie ziet dat LOI Hogeschool een beproefde, goed ontwikkelde vorm van afstandsonderwijs aanbiedt. Er is sprake van een gebruiksvriendelijk systeem met zeer goede elementen, zoals de Webinars. Wel vindt de visitatiecommissie dat het systeem verder geoptimaliseerd kan worden en kan zij zich vinden in de verbeteringen die de LOI Hogeschool voornemens is door te voeren. Webcolleges en film kunnen gebruikt worden om de student de dynamiek rondom het (internationale) vakgebied Bedrijfseconomie mee te geven. De visitatiecommissie waardeert daarnaast het voornemen van LOI Hogeschool om een uitbreiding in werkvormen online te gaan realiseren. Het zou goed zijn om de mogelijkheden voor contacten tussen de studenten onderling uit te breiden.

De visitatiecommissie heeft een aantal docenten gesproken, heeft het overzicht van de docenten bestudeerd en heeft studenten en alumni bevestigd. Zij baseert op basis daarvan haar oordeel over de kwaliteit

en kwantiteit van het onderwijsgevend personeel van de bacheloropleiding. De visitatiecommissie stelt vast dat de opleiding beschikt over voldoende docenten voor het verzorgen van het onderwijs. Er is voldoende expertise beschikbaar op de verschillende kennisgebieden van de opleiding. Alle docenten onderhouden contact met het werkveld. LOI Hogeschool heeft aandacht voor het verhogen van het aantal mastergeschoolde docenten tot de gewenste 80%.

De visitatiecommissie stelt vast dat de opleiding passende instroomeisen hanteert. Hoewel deze opleiding een iets hoger rendement heeft dan vergelijkbare opleidingen van LOI Hogeschool, is het rendement nog steeds aan de lage kant; de meeste inschrijvers volgen slechts enkele modules en slechts vijf studenten doorliepen tot nu toe de gehele bacheloropleiding. De visitatiecommissie kan zich vinden in de argumentatie van LOI Hogeschool om, gezien de aard van de instelling, het afstudeerrendement als indicator niet voorop te stellen. Wel heeft de visitatiecommissie getoetst of een langzame doorstroom over het algemeen wordt veroorzaakt door persoonlijke keuzes en kenmerken van studenten en niet door de inrichting en het niveau van het onderwijs. De visitatiecommissie stelt vast, voor zover daartoe in staat,

dat inderdaad de persoonlijke achtergrond meestal de studieduur of uitval bepaalt. De visitatiecommissie raadt de opleiding daarbij wel met klem aan om de reden voor uitval of studievertraging scherp te blijven monitoren. Een centraal overzicht op de achtergrond van studenten en ambities rond afronden van de opleiding en keuze voor richtingen is hierbij noodzakelijk om scherper te kunnen sturen in marketing en begeleiding. Ook is scherper zicht op de doorstroom en momenten van uitval wenselijk. De visitatiecommissie heeft met instemming kennisgenomen van het voornemen om de begeleiding van studenten proactiever te gaan opzetten. De visitatiecommissie geeft LOI Hogeschool de overweging mee om daarbij te gaan experimenteren met het (dwingender) ondersteunen van de student bij het maken van plannings. Gekeken kan worden wat het effect is van bijvoorbeeld het vooraf maken van een planning van drie of zes maanden.

Op grond van bovenstaande beoordeelt de visitatiecommissie deze standaard voor de bacheloropleiding Bedrijfseconomie als **voldoende**.

3. Toetsing

De visitatiecommissie kwalificeert op grond van de gesprekken en de onderliggende documentatie de toetsing van de bacheloropleiding Bedrijfseconomie als **voldoende**. Studenten sluiten iedere module af met een individuele toets. De toetsen laten een opbouw in complexiteit en beheersingsniveau zien naarmate de studie vordert. Er is sprake van een stevige toetsing van de body of knowledge in de schriftelijke examens, waarin casussen passend worden afgewisseld met meerkeuzevragen. De gekozen toetsvormen sluiten meestal goed aan op de aan te tonen competenties. De visitatiecommissie heeft waardering voor de toevoeging van enkele externe examens aan de toetsing. Dit wordt duidelijk gewaardeerd door studenten en geeft een waardevol civiel effect voor de studenten. In een enkele schriftelijke toets vindt toetsing van (communicatie)vaardigheden plaats, die volgens de visitatiecommissie beter in een andere, meer praktijkgerichte toets aan bod kunnen komen. De visitatiecommissie ziet daartoe mogelijkheden in het nieuwe onderwijsprogramma, waarvoor de opleiding de examenmix zal herzien.

De visitatiecommissie stelt vast dat de opleiding goede maatregelen treft om kwaliteit van de toetsing te borgen. De examencommissie geeft haar taak om de kwaliteit van toetsen en tentamens te borgen en zich een eigenstandig oordeel te vormen over het eindniveau van de opleiding goed vorm.

Bevindingen

Systeem van toetsing

Iedere module wordt afgesloten met een examen. De examens worden sinds september 2015 afgesloten met een zogenaamd flexibel examen. Dit stelt studenten in staat op meerdere locaties in Nederland op een zelf te kiezen moment het examen af te leggen. Na het behalen van een examen ontvangt de student een LOI Hogeschool-certificaat. De meeste modules van de opleiding Bedrijfseconomie worden getoetst met een schriftelijk examen. Aan de modules Studievaardigheden, Basisvaardigheden voor de professional, Onderzoeksvaardigheden en Beroepsethiek financiële dienstverlening zijn praktijkopdrachten gekoppeld. Daarnaast wordt voor diverse vakken een extern examen afgelegd. Deze examens leveren een (inter)nationaal erkend certificaat op waardoor het civiel effect van de opleiding verhoogd wordt. Het programma kent de volgende externe examens: British Council (Zakelijk Engels B2), NEMAS (Hoger Management) en examens van NGO-ENS (Cost & Managementaccounting, Finance & Risk management, Jaarrekening, Accounting Information Systems).

In het nieuwe programma per september 2017 wordt zoals genoemd aan ieder thema een praktijkintegratieopdracht toegevoegd. Door de invoering van praktijkintegratieopdrachten wordt de vertaalslag van theorie naar praktijk nadrukkelijker gelegd. Eveneens

wordt in de praktijkintegratieopdrachten het onderzoekend vermogen van de student aangesproken en wordt de student beter voorbereid op het afstudeeronderzoek en op het werk in de beroepspraktijk. Door een deel van de praktijkintegratieopdrachten vanuit een internationale context te benaderen, beoogt de opleiding het internationale aspect in de opleiding te verdiepen.

Voor studenten wordt de wijze van toetsing inzichtelijk gemaakt in LOI Campus. Hierin treft de student een examenoverzicht aan, waarin opgenomen staat welke toetsen er afgelegd moeten worden en wat het aantal te behalen EC per toets is. In hetzelfde overzicht worden ook de door de student behaalde resultaten weergegeven.

Uit het studentenonderzoek blijkt dat studenten over het algemeen tevreden zijn over het aantal (interne) examenmomenten per jaar. Studenten gaven aan de visitatiecommissie aan dat zij de wijze van toetsing passend vinden en van het juiste niveau. Voor de studenten waarmee de visitatiecommissie heeft gesproken, zijn de examens in een keer te halen, als zij de kennistraining hebben gevolgd, de oefenopgaven hebben gemaakt en het materiaal grondig hebben bestudeerd. De studenten zijn te spreken over de flexibel in te plannen LOI-examens. De kwaliteit van de praktijkopdrachten vinden de studenten wisselend.

Borging van toetskwaliteit

De toetsvormen zijn vastgelegd in het toetsplan van de opleiding. De kwaliteit van de toetsen wordt gewaarborgd door zowel vakinhoudelijke als generieke criteria met betrekking tot validiteit en betrouwbaarheid.

De toetsing, diplomering en de borging van het eindniveau van de bacheloropleiding valt onder verantwoordelijkheid van de examencommissie Economics, een van de zes domeinexamencommissies van LOI Hogeschool. Dit is een autonome examencommissie die verantwoordelijk is voor het toetsbeleid, de inhoud en het eindniveau van de toetsproducten en voor de getuigschriften binnen het domein. De eindverantwoordelijkheid voor de kwaliteit en het proces van examinering ligt bij de Centrale Examencommissie van de LOI (CELOI). De CELOI is samengesteld uit een voorzitter, twee vicevoorzitters en de voorzitters van de examencommissies. Daarnaast hebben een toetsdeskundige en een EVC-deskundige zitting in de CELOI. In december 2016 heeft een visitatiecommissie van AeQui

gesproken met de vertegenwoordigers van de domeinexamencommissie Economics en met leden van de CELOI.

Overwegingen

De visitatiecommissie bestudeerde verschillende tentamens en werkstukopdrachten en concludeert dat de kwaliteit daarvan aan de maat is. De toetsen laten een opbouw in complexiteit en beheersingsniveau zien naarmate de studie vordert. Er is sprake van een stevige toetsing van de body of knowledge in de schriftelijke toetsen, waarin casussen passend worden afgewisseld met meerkeuzevragen. De gekozen toetsvormen sluiten over het algemeen goed aan op de aan te tonen competenties. De visitatiecommissie heeft waardering voor de toevoeging van enkele externe examens aan de toetsing. Dit wordt duidelijk gewaardeerd door studenten en geeft een waardevol civiel effect voor de studenten.

In een enkele schriftelijke toets vindt toetsing van (communicatie)vaardigheden plaats, die volgens de visitatiecommissie beter in een andere, meer praktijkgerichte toets aan bod kunnen komen. De visitatiecommissie ziet daartoe mogelijkheden in het nieuwe onderwijsprogramma, waarvoor de opleiding de examenmix zal herzien. De visitatiecommissie daagt de opleiding uit te zoeken naar een optimale balans tussen vaardighedentoetsing, praktijkopdrachten en schriftelijke examens, passend bij de praktijkgerichte benadering van de opleiding Bedrijfseconomie.

De visitatiecommissie stelt vast dat de opleiding goede maatregelen treft om de kwaliteit van de toetsing te borgen. De opleiding hanteert een toetsbeleid. Daarin wordt ingegaan op de uitgangspunten voor toetsen, hoe er wordt getoetst, wie er toetst en wanneer, de kwaliteitsborging en de organisatie van de toetsing.

De visitatiecommissie concludeert op basis van de gesprekken en de documentatie dat de examencommissie haar taak om de kwaliteit van toetsen en tentamens te borgen en zich een eigenstandig oordeel te vormen over het eindniveau van de opleiding goed vormgeeft. De taakverdeling tussen de CELOI en de examencommissie van het domein Economics is adequaat. De verantwoordelijkheid van de CELOI ligt zichtbaar op procedureel en beleidsmatig vlak terwijl de inhoudelijke borging plaatsvindt in de verschillende domeinexamencommissies. Op deze wijze is het haalbaar om de kwaliteit van toetsen en tentamens op opleidingsniveau te borgen en zich een eigenstandig en kritisch oordeel te vormen over het eindniveau van de opleidingen.

Op grond van bovenstaande beoordeelt de visitatiecommissie deze standaard voor de bacheloropleiding Bedrijfseconomie als **voldoende**.

4. Gerealiseerde eindkwalificaties

De visitatiecommissie kwalificeert op grond van de gesprekken en de onderliggende documentatie de gerealiseerde eindkwalificaties van de bacheloropleiding als **voldoende**. De opleiding wordt afgesloten met een afstudeeropdracht waarbij de student moet aantonen dat hij de geformuleerde competenties beheerst. De afstudeeropdracht bestaat uit een combinatie van literatuuronderzoek en empirisch onderzoek. Het is de bedoeling dat de afstudeeropdracht wordt uitgevoerd in een voor de opleiding relevante werkomgeving. Vanaf 2012 zijn vijf studenten afgestudeerd. De visitatiecommissie heeft de eindwerkstukken van deze studenten bestudeerd om zich een beeld te vormen van het eindniveau. Op basis van de bestudeerde eindwerkstukken en op basis van tevredenheid van alumni van de opleiding concludeert de visitatiecommissie dat het eindniveau van de studenten voldoende is. De eindwerkstukken zien er verzorgd uit en het taalgebruik is goed. Wel vindt de visitatiecommissie dat enkele van de eindwerkstukken een erg brede onderzoeksvraag kennen, wat leidt tot een brede analyse en daardoor voor het beroepenveld minder relevante aanbevelingen. In de nieuwere scripties wordt gewerkt aan scherper afgebakende probleemstellingen en laten de studenten een beter reflecterend vermogen zien. Er wordt over het algemeen beperkt gebruik gemaakt van (recente) artikelen als bronnen in de eindwerkstukken. De visitatiecommissie adviseert de opleiding om studenten meer te stimuleren tot, en te ondersteunen bij, het zoeken en benutten van relevante literatuur.

Bevindingen

Het afstudeertraject is sinds 2011 aangescherpt en voor de studenten in 2013 opnieuw ingericht. Hierbij is kritisch gekeken naar de voorbereiding van de student op het afstuderen en de wijze van beoordelen. Er zijn twee beoordelaars (afstudeerdocent/ eerste begeleider en een tweede onafhankelijke beoordelaar) bij betrokken en er wordt bij grote discrepanties in de beoordelingen een derde beoordelaar ingeschakeld. De procedures zijn vastgelegd in een afstudeerhandleiding, een instructie voor de afstudeerdocent en tweede beoordelaar en gebruik van modelbeoordelingsformulieren voor het eindwerkstuk en de mondelinge afstudeerzitting.

Supervisoren voor het afstuderen zijn sinds 2013 actief. Hun taak is nieuwe afstudeerdocenten te begeleiden. Ze dienen als vraagbaak en controleren steekproefsgewijs de kwaliteit van de begeleiders en beoordelaars in het afstudeerproces. Zij leiden tevens de kalibreer- en informatiesessies met de afstudeerdocenten.

Het afstudeerproces wordt jaarlijks geëvalueerd met de supervisors en de examencommissies van LOI Hogeschool. De examencommissie onderzoekt steekproefsgewijs de kwaliteit van de eindwerkstukken. Die evaluaties en steekproeven zijn aanleiding voor aanscherping van de procedures en richtlijnen gericht op verbetering van doorlooptijden en de eenvormigheid en kwaliteit van de begeleiding.

De opleiding wordt afgesloten met een afstudeeropdracht waarbij de student moet aantonen dat hij de geformuleerde competenties beheerst. De aanpak van de afstudeeropdracht is dan ook multidisciplinair. De afstudeeropdracht bestaat uit een combinatie van literatuuronderzoek en empirisch onderzoek. Het is de bedoeling dat de afstudeeropdracht wordt uitgevoerd in een voor de opleiding relevante werkomgeving.

Het niveau van een bachelor komt tot uitdrukking in de volgende eisen die aan het eindwerkstuk worden gesteld:

- De student dient aan te tonen de competenties te beheersen op het eindniveau van de opleiding.
- De student dient aan te tonen aan het eind van de studie te beschikken over theoretische kennis op voldoende niveau.
- De student dient verbanden te kunnen leggen tussen praktijksituaties of -problemen en de verworven kennis.
- De student dient door middel van het gekozen onderwerp aan te tonen de (theoretische) vaardigheden te kunnen vertalen in een zelfstandig opgezet en uitgevoerd praktijkgericht onderzoek dat inhoudelijk voldoet aan de gedefinieerde eindtermen.
- De student dient aan te tonen dat zijn schrijfstijl logisch, consistent en duidelijk van aard is.
- Het afstudeerverslag moet aan een aantal eisen voldoen. LOI Hogeschool hanteert voor zowel studenten als afstudeerbegeleiders en -beoordelaars

een afstudeerhandleiding met matrices waarin is aangegeven aan welke onderwerpen en criteria zowel de onderzoeksopzet als het afstudeerverslag dienen te voldoen. Het verslag wordt altijd beoordeeld door twee beoordelaars om zo de onafhankelijkheid en objectiviteit te waarborgen. Een van de twee beoordelaars is de afstudeerbegeleider, de ander is een onafhankelijke beoordelaar.

Nadat het eindwerkstuk met een voldoende is becijferd, vindt er een mondelinge afstudeerzitting plaats met de afstudeerbegeleider en opnieuw een tweede beoordelaar. In deze mondelinge zitting komen zowel het afstudeerverslag als de inhoud van het portfolio aan de orde.

Overwegingen

Om zich een oordeel te vormen over het eindniveau van de studenten, heeft de visitatiecommissie de vijf op dit moment beschikbare eindwerkstukken gelezen van de studenten die vanaf 2012 tot nu afgestudeerd zijn (zie bijlage 6). De visitatiecommissie stelt vast dat de eindwerkstukken alle vijf van voldoende niveau zijn, waarbij het hogere niveau van de twee recente werken laat zien dat LOI Hogeschool de afgelopen jaren sterk heeft ingezet op het onderwijs rond onderzoeksvaardigheden. De oudere scripties kennen een zeer brede probleemstelling, waardoor het onderzoek te beperkt wordt afgebakend en er daardoor minder concrete aanbevelingen voor de beroepspraktijk gegeven kunnen worden. In de nieuwere scripties wordt gewerkt aan een beter afgebakende probleemstelling en laten de studenten een beter reflecterend vermogen zien. Er wordt beperkt gebruik gemaakt van (recente) artikelen als bronnen in de eindwerkstukken. De visitatiecommissie adviseert de opleiding om studenten meer te stimuleren tot, en te ondersteunen bij, het zoeken en benutten van relevante literatuur. Overigens zijn de bronverwijzingen in de laatste twee scripties adequaat.

De visitatiecommissie heeft het management om een reactie gevraagd op de breed ingestoken scripties. Het management gaf aan dit zelf ook te hebben opgemerkt en dit onder de aandacht te hebben gebracht van examinatoren en dit als thema te hebben benoemd voor eerstvolgende kalibreersessies.

De beoordelingen zijn kritisch en goed navolgbaar. De oordelen van de examinatoren sluiten aan bij de bevindingen van de visitatiecommissie. Wel vindt de visitatiecommissie dat elk te beoordelen subonderdeel gewaardeerd zou moeten zijn met minimaal een 5,5 om op een voldoende eindcijfer uit te komen. De visitatiecommissie waardeert de zware mondelinge afstudeerzitting waar alle competenties nog eens worden getoetst aan de hand van het portfolio van de student.

De visitatiecommissie ziet dat de opleiding in het eindwerkstuk sterk focust op het afstudeeronderzoek. Dit onderzoek is dan ook van hoog niveau, waar de visitatiecommissie haar waardering voor uitsprekt. De visitatiecommissie ziet daarnaast de uitwerking van de personele, organisatorische en financiële consequenties van een eventuele implementatie te weinig terug in de eindwerkstukken. Het aftoetsen van de integrale beroepsbekwaamheid van de student is dan ook beperkt mogelijk met deze vorm van het eindwerkstuk. De visitatiecommissie adviseert de opleiding om studenten te stimuleren om het onderzoek uit te breiden met een haalbaarheidsstudie. Om alle eindkwalificaties in het afstudeerwerk te toetsen, kan de opleiding daarbij overwegen om de afstudeerfase te herinrichten zodat diverse toetsen samen het afstudeerprogramma vormen.

Op grond van bovenstaande beoordeelt de visitatiecommissie deze standaard voor de bacheloropleiding Bedrijfseconomie als **voldoende**.

Bijlagen

Bijlage 1 Visitatiecommissie

Deskundigheid	De deskundigheid blijkt uit
a. deskundigheid ten aanzien van de ontwikkelingen in het vakgebied;	De heer Meure is projectleider inrichting nieuw curriculum bij de HvA, met name voor de jaren 3 en 4. Meure fungeert zowel als projectleider als 'ontwikkelaar' en heeft daartoe ook gesprekken gevoerd met de VRC, wiens controllersprofiel uiteindelijk leidraad is voor het curriculum en inmiddels zelfs de basis is geworden voor het nieuwe LOOBE programma. De heer Van Aalst is tot recent concerncontroller geweest bij diverse internationale bedrijven De heer Fleerackers is Academic Director International Business & SME / Opleidingshoofd KMO - management at Karel de Grote Hogeschool, en in die hoedanigheid verantwoordelijk voor het up-to-date houden van het curriculum Mevrouw Farmer is verantwoordelijk voor het up-to-date houden van opleidingen in het economisch domein
b. internationale deskundigheid;	Mary Farmer is een internationaal consultant op het gebied van online learning and testing. Tot 2016 was zij executive director van de online programs van Glion Institute of Higher Education (Zwitserland, UK). De heer Van Aalst was tot 2016 manager van een Duitse afdeling binnen TenneT De heer Fleerackers is verbonden aan de Karel de Grote Hogeschool te Antwerpen, en voorts Guest Lecturer - Digital Culture & Digital Marketing at Fachhochschule Vorarlberg De heer Meure heeft uitgebreide internationale werkervaring op bedrijfseconomisch vlak (zie CV).
c. werkvelddeskundigheid in het voor de opleiding relevante beroepenveld;	De heer Van der Sar vervult als interim manager en consultant in diverse bedrijfseconomische posities in het bedrijfsleven De heer Van Aalst is werkzaam voor TenneT, tot 2016 in de rol van manager internationale afdeling (Nederland en Duitsland), en sinds 2016 in de rol van programmamanager van een bedrijfsbreed managementprogramma. De heer Meure was actief op bedrijfseconomische posities in de financiële sector
d. recente ervaring met het geven of ontwikkelen van onderwijs op het desbetreffende opleidingsniveau (bachelor of master) alsmede oriëntatie (hbo of wo) en deskundigheid ten aanzien van de door de opleiding gehanteerde onderwijsvorm(en) en toetsdeskundigheid ¹ ;	De heer Meure is als docent betrokken bij de opleiding BE van de HvA, en tevens verantwoordelijk voor de invoering van een nieuw curriculum van het derde en vierde jaar (zowel curriculum als toetsing). Hij legde in 2012 met goed gevolg een didactische training bij de VU af. Meure is voorzitter van de Stage- en Afstudeercommissie en daarmee betrokken bij beoordelingen van (veel) afstudeerwerken. Verder is Meure lid van de toetscommissie, in opdracht van de Examencommissie en onder voorzitterschap van het lectoraat. De heer Fleerackers is Digital Culture @ Cross Media Management (XM ²) at Karel de Grote Hogeschool Mary Farmer is een internationaal consultant op het gebied van online learning and testing. Tot 2016 was zij executive director van de online programs van Glion Institute of Higher Education (Zwitserland, UK). In beide rollen is ze verantwoordelijk voor en betrokken bij het ontwikkelen van online courses en assessment.
e. visitatie- of auditdeskundigheid;	De heer Van Aalst is voorzitter in vele visitaties
f. studentgebonden deskundigheid.	De heer Janssen studeert MSc Innovatiewetenschappen aan de TUE

¹ Hieronder worden bijvoorbeeld afstandsonderwijs, werkplekgerelateerd onderwijs, flexibel onderwijs competentiegericht onderwijs of onderwijs voor excellente studenten verstaan. Toetsdeskundigheid kan bijvoorbeeld worden aangetoond aan de hand van certificaten zoals BKO/SKO/BKE/SKE of lidmaatschappen van bijvoorbeeld toets- en examencommissies.

Bijlage 2a Dagprogramma generieke visitatie

Datum/tijd: woensdag 14 december 2016, 9:00-17:00 uur

Gastvrouw LOI: Ingrid Hogeveen/Charlotte Schouw

Onderdeel	Functie	Tijd
Ontvangst panel		(8:45)-9:00
Overleg panel (besloten)		9:00-10:00
Sessie 1 Examencommissie en examinatoren		10:00-11:30
Robert van Barneveld	Voorzitter CELOI	
Colette van Boheemen	Ambtelijk secretaris CELOI	
Theo van Boekel	Voorzitter ExCie Economics	
Paul Riegen	Voorzitter ExCie Business Administration	
Ted Crone	Voorzitter ExCie Commerce	
Jeanette Sintemaartensdijk	Voorzitter ExCie Law	
Michaël Gründeman	Lid ExCie Technology	
Ellen te Pas	Voorzitter ExCie Health	
Werklunch panel (besloten)		11:30-12:30
Sessie 2 Opleidingsmanagement		12:30-14:00
Maaïke Jonker	Business Unit Manager	
Oscar Helfferich	Business Unit Manager	
Sessie 3, BVC ICT		14:00-15:00
Yuri Bobbert	Voorzitter BVC ICT	
Maurice Behre	Lid BVC ICT	
Sessie 4, BVC overig		15:00-16:00
Robbert Karremans	Lid BVC Economics (BA Bedrijfseconomie, FSM, FRE)	
Petra Biemans	Voorzitter BVC BA (BA Bedrijfskunde, Management, MER, Ad FSM Verzekeringsadvies, Ad FSM Financieel Advies, Ad Management, Ad MER)	
Rogier Verbeek	Lid BVC Facility Management (BA en Ad)	
Jacqueline Niers	Lid BVC Commerce (BA CE, SBRM, Ad CE - Sales, Ad CE – Marketing, Ad SBRM – Retailmanagement)	
Eliane van der Zalm	Lid BVC BA (BA en Ad Officemanagement)	

Erik de Vries	Lid BVC BA (BA en Ad Security Management)	
Inbelspreekuur		16:00-16:30
Overleg panel (besloten)		16:30-16:45
Beknopte terugkoppeling		16:45-17:00
Maaïke Jonker	Business Unit Manager	
Oscar Helfferich	Business Unit Manager	
Charlotte Schouw	Kwaliteitsmedewerker	

Bijlage 2b Dagprogramma opleidingsspecifieke visitatie

Dagprogramma visitatie Hbo Bedrijfseconomie

Datum/tijd: donderdag 9 maart 2017, 8.30-17.15

Onderdeel	Functie	Tijd
Ontvangst panel		(8:30)-9:00
Raoul van Aalst	<i>Voorzitter</i>	
Linda van der Grijsparde	<i>Secretaris</i>	
Henk van der Sar	<i>Werkvelddeskundige</i>	
Tom Fleerackers	<i>Opleidingsdeskundige</i>	
Johan Meure	<i>Vakdeskundige</i>	
Jildou Fabriek	<i>Studentlid</i>	
Overleg panel (besloten), deel I presentatie DLO		9:00-10:00
Sessie 1 Opleidingsmanagement		10:00-11:00
Oscar Helfferich	<i>Business Unit Manager</i>	
Marie-Louise van Onna	<i>Programmamanager</i>	
Holger Hooimeijer	<i>Programmaleider</i>	
Loes Verboon	<i>Servicemanager</i>	
Sessie 2 Docenten en ontwikkelaars		11:15-12:15
Burcu Öztürk	<i>Docent</i>	
Dick Pletting	<i>Docent</i>	
Vera Roetman	<i>Docent, ontwikkelaar</i>	
Wim Schuller	<i>Docent, afstudeerdocent</i>	
Marlies Harlaar – tel. bereikbaar tussen 12.15-13.15 uur	<i>Coach</i>	06 49 92 11 99
Werklunch panel (besloten), rondleiding door LOI-gebouw, deel II presentatie DLO		12:15-13:15
Sessie 3 Studenten en alumnus		13:15-14:15
Morad Bobouh	<i>Student Hbo Bedrijfseconomie</i>	
Ruud van Gelder	<i>Student Hbo Bedrijfseconomie</i>	
Niels Willemsen	<i>Student Hbo Bedrijfseconomie</i>	
Niels Mans	<i>Alumnus Hbo Bedrijfseconomie</i>	
Overleg panel (besloten)		14:15-15:45
Beknorte terugkoppeling		15:45-16:15
Oscar Helfferich	<i>Business Unit Manager</i>	

Marie-Louise van Onna	<i>Programmamanager</i>	
Holger Hooimeijer	<i>Programmaleider</i>	
Loes Verboon	<i>Servicemanager</i>	
Bernadette van der Velden	<i>Realisatiemanager</i>	
Charlotte Schouw	<i>Kwaliteitsmedewerker</i>	

Bijlage 3 Kwantitatieve gegevens

Kwantitatieve gegevens over de opleiding

1. In-, door- en uitstroomgegevens van - zo mogelijk - de laatste 6 cohorten;
2. Gerealiseerde docent-student ratio;
3. Gemiddeld aantal contacturen per fase van de studie (een fase kan bijvoorbeeld aangegeven worden in reguliere studiejaren, de stage en de afstudeerperiode) .

1. Uitval uit het eerste jaar

Aangezien onze studenten geen vast studieschema volgen en op elk moment binnen een jaar kunnen instromen is het niet exact aan te geven op welk moment binnen hun opleiding zij gestopt zijn. Bij benadering kunnen wij aangeven wat het percentage studenten is dat stopt binnen een jaar na inschrijving. Onder cohort verstaan wij alle studenten die zich in dat jaar hebben ingeschreven.

Cohort	Percentage
2010	21,7%
2011	30,2%
2012	27,8%
2013	39,5%
2014	10,3%
2015	13%

2. Docentkwaliteit

Onderstaande tabel geeft het aandeel docenten met wo-master en het aandeel docenten met een PhD aan ten opzichte van het totaal aantal docenten:

Docenten met wo-master	Docenten met PhD
59%	4,9%

3. Student-docentratio

Gezien het type onderwijs dat LOI Hogeschool verzorgt is het niet mogelijk een zinvolle student-docent-ratio weer te geven. Onze norm is dat inzendopgaven binnen 48 uur worden beantwoord. Bij elke module zijn minimaal twee docenten betrokken.

4. Contacturen

Studenten krijgen binnen 48 uur feedback op de inzendopgaven. Tevens is er, op ieder moment dat de student dat wenst, via de digitale leeromgeving contact tussen de student en zijn of haar docent.

Bijlage 4 Eindkwalificaties

Competenties	Modulen
Beroepsrol U&I = uitvoeren en informeren	
Competentie 1. <u>U&I /Het beheersen van geldstromen en de financiële aspecten van goederen- en dienstenstromen op korte en lange termijn.</u>	
in het maken en specificeren van een kostenplan.	Inleiding bedrijfseconomie
in het aangeven van de verschillen tussen kostenplanning en kostenrealisatie.	Inleiding financiële rapportage en analyse Inleiding bedrijfsadministratie
in het opstellen van en verwerken van veranderingen in (deel)begrotingen als gevolg van beleidsvoornemens en activiteitenplannen.	Cost & management accounting Inleiding bedrijfsadministratie
Competentie 2. <u>U&I /Het beheersen van de informatievoorziening met betrekking tot geldstromen en de financiële aspecten van goederen- en dienstenstromen.</u>	
in het opstellen van een informatieplan.	Inleiding bestuurlijke informatievoorziening
in het specificeren van informatiestromen binnen een informatieplan.	Inleiding bestuurlijke informatievoorziening
in het opstellen van een financieel plan.	Inleiding bedrijfseconomie
Competentie 3. <u>U&I /Het zorgdragen voor de kwaliteit van de informatie en de informatievoorziening.</u>	
in het beschrijven en ontwerpen van (geautomatiseerde) informatiesystemen.	Inleiding bestuurlijke informatievoorziening Accounting Information Systems
in het beschrijven en ontwerpen van administratieve systemen.	Inleiding bestuurlijke informatievoorziening Accounting Information Systems
in het specificeren van vastleggingstechnieken binnen een informatieplan en het documenteren en ondersteunen van kwaliteitssystemen.	Inleiding bestuurlijke informatievoorziening Accounting Information Systems Onderzoeksvaardigheden

Competentie 4. <u>U&I /Het voorzien in en verwerken van informatie ten behoeve van een duurzame besturing van bedrijfsproces.</u>	
• in het bepalen en beschrijven van de economische haalbaarheid (rentabiliteit) van projecten en investeringen.	Inleiding bedrijfseconomie
• in het schatten van de economische levensduur van investeringen.	Inleiding bedrijfseconomie
• in het beschrijven van de relevante aspecten van benchmarking.	Inleiding commerciële economie
• in het verzamelen, systematiseren en analyseren van financiële en niet-financiële kengetallen.	Inleiding bedrijfseconomie
Competentie 5. <u>U&I /Het beoordelen of informatie over geld-, goederen en dienstenstromen voldoet aan vooraf opgestelde normen.</u>	
Geen onderdeel van de beroepsrol U&I	
Competentie 6. <u>U&I /Het voorzien in de behoefte aan externe informatie.</u>	
• in het kunnen verstrekken van informatie ten aanzien van de te beoordelen aspecten van EDP-auditing.	Inleiding bestuurlijke informatievoorziening Accounting Information Systems
• in het opstellen, presenteren en verantwoorden van de jaarrekening van een bedrijf.	Jaarrekening Beroepsethiek financiële dienstverlening
• in het opstellen, presenteren en verantwoorden van relevante fiscale inkomensoverzichten en jaarrekeningen.	Inleiding belastingwetgeving Beroepsethiek financiële dienstverlening
Beroepsrol B&A = Beoordelen en adviseren	
Competentie 1. <u>B&A /Het beheersen van de geldstromen en de financiële aspecten van goederen- en dienstenstromen op lange en korte termijn.</u>	
• ten aanzien van het toelichten van en adviseren over een financieel plan met behulp van kengetallen ondermeer verkregen door het gebruik van kwantitatieve methoden en technieken.	Stage Afstuderen
• ten aanzien van de keuze van vermogensbronnen.	Algemene economie
Competentie 2. <u>B&A /Het beheersen van de informatievoorziening met betrekking tot geldstromen en de financiële aspecten van goederen dienstenstromen.</u>	
• ten aanzien van de advisering omtrent de inzet van informatie- en communicatietechnologie in bedrijfsprocessen.	Inleiding bestuurlijke informatievoorziening Hoger management
Competentie 3. <u>B&A /Het zorgdragen voor de kwaliteit van de informatie en de informatieverzorging</u>	
• ten aanzien van het adviseren van externe klanten op het gebied van informatieverzorging.	Inleiding bestuurlijke informatievoorziening Zakelijk Engels niveau B2 Basisvaardigheden voor de professional
• ten aanzien van de interne advisering van andere deskundigen in de eigen organisatie op het gebied van informatieverzorging.	Inleiding Bestuurlijke informatievoorziening Basisvaardigheden voor de professional

<u>Competentie 4. B&A /Het voorzien in en verwerken van informatie ten behoeve van een duurzame besturing van bedrijfsprocessen.</u>	
• ten aanzien van het beoordelen of projecten en/of investeringen gewenst zijn.	Inleiding bedrijfseconomie Cost & managementaccounting
• ten aanzien van het beoordelen of bepaalde activiteiten binnen of buiten de onderneming dienen te worden verricht.	Inleiding commerciële economie
• ten aanzien van het beoordelen of bepaalde orders geaccepteerd dienen te worden.	Inleiding commerciële economie
• ten aanzien van het adviseren ten aanzien van assortimentskeuzen en logistieke processen.	Inleiding commerciële economie
<u>Competentie 5. B&A /Het beoordelen of informatie over geld-, goederen en dienstenstromen voldoet aan vooraf opgestelde normen.</u>	
• ten aanzien van de advisering omtrent interne controlemaatregelen die van belang zijn voor primaire en ondersteunende processen.	Inleiding bestuurlijke informatievoorziening
• ten aanzien van het maken van en de beoordeling van financiële diagnoses.	Accounting Information Systems
• ten aanzien van het toetsen van begrotingen en rapportages op relevante principes, doelstellingen en richtlijnen.	Finance & riskmanagement Inleiding financiële rapportage en analyse
• ten aanzien van het toetsen van kwaliteitsprocessen.	Accounting Information Systems
<u>Competentie 6. B&A /Het voorzien in de behoefte aan externe informatie.</u>	
• in het motiveren van het belang van EDP-auditing.	Inleiding bestuurlijke informatievoorziening
• ten aanzien van het adviseren van externe klanten over financieel-economische zaken.	Jaarrekening Cost & managementaccounting Hoger management Beroepsethiek financiële dienstverlening
Beroepsrol S&L = Samenwerken (Coördineren) en leidinggeven	
<u>Competentie 1. S&L /Het beheersen van de geldstromen en de financiële aspecten van goederen- en dienstenstromen op korte en lange termijn.</u>	
• ten aanzien van het omschrijven van de financiële consequenties van het fiscaal- en sociaal verzekeringsrecht.	Inleiding belastingwetgeving Sociaal recht Privaatrecht Ondernemingsrecht
• ten aanzien van het hanteren van instrumenten om kosten te sturen en beheersen.	Cost & management accounting
• ten aanzien van het leggen van relaties tussen gebeurtenissen in de omgeving van het bedrijf en het eigen bedrijf voor zover dit het gevolg is van internationale ontwikkelingen, het handelen van overheidsorganisaties, concurrenten, als wel de gehele bedrijfstak waarin het bedrijf zich bevindt.	Finance & riskmanagement Hoger management

Competentie 2. <u>S&L /Het beheersen van de informatievoorziening met betrekking tot geldstromen en de financiële aspecten van goederen en dienstenstromen.</u>	
ten aanzien van het onderkennen van organisatorische consequenties van ontwikkelingen in de informatie- en communicatietechnologie en ten aanzien van het reageren op deze ontwikkelingen.	Accounting Information Systems Inleiding bestuurlijke informatievoorziening
Competentie 3. <u>S&L /Het zorgdragen voor de kwaliteit van de informatie en de informatievoorziening.</u>	
ten aanzien van het aandragen van kwaliteitsbeleid inzake informatie- en administratieve systemen.	Inleiding bestuurlijke informatievoorziening
Competentie 4. <u>S&L /Het voorzien in en verwerken van informatie ten behoeve van een duurzame besturing van bedrijfsproces.</u>	
ten aanzien van het onderkennen, beschrijven en analyseren van financiële, valuta- en renterisico's.	Hoger management Stage Afstudeeropdracht
ten aanzien van ontwerpen van alternatieve organisatiestructuren, bedrijfs- en logistieke processen.	Privaatrecht ondernemingsrecht Hoger management Onderzoekvaardigheden
Competentie 5. <u>S&L /Het beoordelen of informatie over geld-, goederen en dienstenstromen voldoet aan vooraf opgestelde normen.</u>	
Geen onderdeel van de beroepsrol S&L	
Competentie 6. <u>S&L /Het voorzien in de behoefte aan externe informatie.</u>	
Geen onderdeel van de beroepsrol S&L	

Bijlage 5 Programmaoverzicht

Module	Leerlijn	EC	Toetsvorm
Studievaardigheden	Vaardigheden	2	Praktijkopdracht
Onderzoeksvaardigheden	Vaardigheden	4	Praktijkopdracht
Inleiding bedrijfseconomie	Conceptueel	11	Examen
Inleiding Financiële Rapportage en Analyse	Conceptueel	10	Examen
Inleiding bedrijfsadministratie (journaalposten)	Conceptueel	11	Examen
Inleiding commerciële economie	Conceptueel	16	Examen
Basisvaardigheden voor de professional	Vaardigheden / Integratie	6	Praktijkopdracht
Totaal propedeuse		60	
Inleiding bestuurlijke informatievoorziening	Conceptueel	10	Examen
Inleiding Belastingwetgeving	Conceptueel	11	Examen
Inleiding digitaal portfolio (A)	Studieloopbaan	1	Portfolio
Module	Leerlijn	EC	Toetsvorm
Cost & Managementaccounting	Conceptueel	10	Extern examen: NGO-ENS
Finance & Risk management	Conceptueel	12	Extern examen: NGO-ENS
Zakelijk Engels niveau B2	Conceptueel	10	Extern examen: British Council
Sociaal Recht	Conceptueel	4	Examen
Beroepsethiek financiële dienstverlening	Vaardigheden	2	Praktijkopdracht + mondelinge toets
Privaatrecht	Conceptueel	5	Examen
Ondernemingsrecht	Conceptueel	5	Examen
Algemene Economie	Conceptueel	9	Examen
Jaarrekening	Conceptueel	14	Extern examen: NGO-ENS
Accounting Information Systems	Conceptueel	14	Extern examen: NGO- ENS
Hoger Management	Conceptueel / Vaardigheden / Integratie	23	Extern examen: NEMAS / Associatie
Stage	Studieloopbaan / Vaardigheden	30	Praktijkopdracht (stageverslag)
Afstudeeropdracht	Vaardigheden	20	Eindwerkstuk + mondeling examen
Totaal hbo Bedrijfseconomie		240	

Bijlage 6 Bestudeerde documenten

Voor het bezoek heeft de commissie de afstudeerwerken bestudeerd van de studenten met de volgende student-nummers:

- 18077072
- 53841182
- 31961452
- 67455905
- 68653778

Tijdens het bezoek heeft de commissie onder meer de volgende documenten bestudeerd:

- Overzicht literatuur
- Documentatiemappen per standaard
- Module-informatie en toetsen (digitaal)

De volgende documenten waren digitaal beschikbaar:

- Onderwijs- en examenregeling
- Landelijk beroeps- en competentieprofiel Bedrijfseconomie
- Landelijk opleidingsprofiel Finance en Control 2016
- Beroeps- en opleidingsprofiel BE LOI 2015
- Overzicht koppeling programma en eindkwalificaties
- Overzicht externe medewerkers Bedrijfseconomie
- Overzicht leden ExCo Economics
- Afstudeerwerken

Bijlage 7 Rapport algemene visitatie

Inleiding

In de eerste helft van 2017 voert AeQui VBI acht visitaties uit bij LOI Hogeschool voor zeventien opleidingsbeoordelingen. Doordat LOI een aantal aspecten centraal aanstuurt en uitvoert, ontstaat onvermijdelijk veel herhaling tijdens de visitaties. Vooruitlopend op de opleidingsvisitaties heeft AeQui er samen met LOI Hogeschool dan ook voor gekozen om met een visitatiecommissie LOI Hogeschool voorafgaand aan de opleidingsvisitaties te bezoeken om enkele algemene aspecten te bespreken en ook nader uit te diepen. Het betreft de inrichting van de examencommissies, de inrichting van de beroepenveldcommissies en het didactisch concept. De individuele visitatiedagen kunnen zich vervolgens specifiek richten op de opleiding die dan gevisiteerd wordt.

De informatie uit deze algemene visitatiedag wordt als input gebruikt door de visitatiecommissies bij de betreffende opleidingen, en kan aanleiding geven tot aanvullende of specifieke vragen die dan tijdens de opleidingsvisitatie kunnen worden beantwoord. Het vormt daarmee een basis voor de bevindingen en conclusies van deze visitatiecommissies op opleidingsniveau.

De instelling

De Leidse Onderwijsinstellingen (LOI) bestaat sinds 1923. Het instituut is begonnen als een opleider voor administratief-economische cursussen. In de loop van haar bestaan is de LOI uitgegroeid tot een onderwijsinstelling met een breed aanbod van cursussen, mbo- en hbo-opleidingen. LOI Hogeschool is in 1996 als onderdeel van LOI opgericht. De missie luidt: 'Het aanbieden van toegankelijk en arbeidsmarktrelevant afstandsonderwijs, dat zich voor de student kenmerkt door een individueel en flexibel leertraject, maximale onafhankelijkheid van tijd, plaats en tempo, continue beschikbaarheid van begeleiding, technische eenvoud en betaalbaar collegegeld.' LOI Hogeschool startte aanvankelijk voorzichtig met enkele opleidingen die goed in de markt lagen. Nu is het een hogeschool met een breed scala aan hbo-bachelor-opleidingen en Associate degree-programma's. In de afgelopen jaren is LOI Hogeschool een aantal van deze opleidingen ook klassikaal gaan aanbieden.

De visitatie

LOI Hogeschool heeft aan AeQui VBI opdracht gegeven de onderhavige algemene visitatiedag uit te voeren. Hiertoe heeft AeQui een onafhankelijke en ter

zake kundige commissie samengesteld. Met LOI Hogeschool heeft een voorbereidend gesprek plaatsgevonden. In dat gesprek is het programma en de invulling van de gesprekken en gesprekspartners vastgesteld. De visitatiecommissie heeft tijdens de visitatie dit programma doorlopen.

LOI Hogeschool heeft twee weken voorafgaand aan het visitatiebezoek een aankondiging verspreid voor het geplande open spreekuur. Er hebben acht studenten van verschillende opleidingen gebruik gemaakt van deze mogelijkheid. AeQui neemt de bevindingen uit de gesprekken mee naar de betreffende opleidingsvisitaties.

De commissie heeft zich aan de hand van de door de opleiding verstrekte documenten op de beoordeling voorbereid. De visitatie heeft op 14 december 2016 plaatsgevonden volgens het programma dat in bijlage 2 is weergegeven. Aan het einde van de visitatie is LOI Hogeschool in kennis gesteld van de bevindingen en conclusies van de commissie. Deze rapportage is in concept toegestuurd aan LOI Hogeschool. De reactie van de opleiding is verwerkt tot deze definitieve rapportage.

1. Didactisch model

LOI Hogeschool heeft haar didactisch model dit jaar vernieuwd. Er zijn drie aanscherpingen ten opzichte van het vorige didactisch model: het onderwijs wordt vraaggerichter en flexibeler, er wordt validatie onafhankelijk van de leerweg mogelijk en het online leren wordt verder versterkt. De student kan kiezen uit drie leerwegen: de online leerweg, de werkplek leerweg en de online leerweg inclusief klassikale bijeenkomsten. LOI Hogeschool kiest met deze opzet voor een bij de missie en visie passend didactisch model. Dit model is adequaat vertaald in onderwijs en toetsing. LOI Hogeschool is sterk in het faciliteren van online leren en zet de komende jaren fors in om dit verder uit te bouwen.

Bevindingen

De missie van LOI Hogeschool luidt: ‘Het aanbieden van een uitdagende en relevante leerervaring met voor de klant een individueel en flexibel leerpad, maximale zelfstandigheid, onafhankelijkheid van tijd, plaats, tempo, apparaat, continue beschikbaarheid van begeleiding en beoordeling, technische eenvoud voor een betaalbare prijs.’

De onderwijsvisie is als volgt samengevat: ‘Om adequaat te reageren op zowel verwachtingen van de lerende student als van het afnemend beroepenveld is het credo: LOI Hogeschool verkoopt een moderne, relevante leerervaring. Onderwijskundige pijlers zijn toets-, praktijk- en spelgericht leren. Door de standaardisatie van producten en diensten rond onderwijs en examinering vergoederd door te voeren wordt binnen LOI Hogeschool operationele excellentie bereikt. In combinatie met een open afstemming van het product met de arbeidsmarkt brengt LOI Hogeschool zich zo in de positie om de individuele student en het werkveld te bedienen met relevante, flexibele opleidingen met ‘on demand’ begeleiding en certificering.’

Het didactisch model van LOI Hogeschool volgt de missie en visie. LOI Hogeschool beschrijft dit model in het document ‘Didactisch model LOI Hogeschool versie 4.0’ van 7 november 2016. Het doel van het document is als volgt verwoord: ‘Het Didactisch model LOI Hogeschool vertelt het verhaal hoe LOI Hogeschool flexibel onderwijs vormgeeft, dat door middel van leeruitkomsten aansluit op de behoeftes van het werkveld en de student. Alle opleidingen van LOI Hogeschool, de masters, bachelors, Associate degrees en korte programma’s, worden conform dit model vormgegeven. Het laat zien hoe LOI Hogeschool haar onderwijs flexibiliseert en vraaggericht maakt door het aan te laten sluiten op de wensen van het werk-

veld en de verschillende beginsituaties van de studenten. Het model is daarmee een uitwerking van de missie en visie van LOI Hogeschool.’ Hierbij wordt volgens LOI Hogeschool verder gebouwd op de kracht van eerdere didactische modellen, waarbij LOI Hogeschool ook een sterke focus had op opleiden ten behoeve van het werkveld, rekening houdend met de individuele situatie van studenten.

LOI Hogeschool beschrijft in het document hoe zij onderwijs ontwikkelt. Ze begint bij het werkveld en wetgeving. Daarna ontwerpt ze een passend programma in overleg met dat werkveld, maakt een verdieping van het programma in leeruitkomsten en ontwerpt passende validatie/toetsing en eventueel alternatieve validatie. Ook beschrijft LOI Hogeschool hoe leerwegen ontwikkeld worden richting deze leeruitkomsten en hoe de student precies de andere kant op de beweging maakt, zoals afgesproken in de individuele onderwijsovereenkomst.

De visitatiecommissie heeft het didactisch model besproken met leden van het management van LOI Hogeschool. Zij gaven aan dat het nieuwe didactische model volgt op het vorige model van 2013 en mede naar aanleiding van de pilot flexibilisering en vraagfinanciering is ingericht. Het model is op drie punten aangescherpt ten opzichte van het vorige:

1. Werken met leeruitkomsten. Het gaat niet meer alleen om kennen en kunnen maar ook om de wijze waarop de student dit kan aantonen. Het onderwijs wordt vraaggerichter en flexibeler. Het is duidelijker wat een student al kan en hoe hij dat kan bewijzen. Studenten moeten ook het onderwijs kunnen blijven volgen. Onderwijs blijft ten grondslag liggen aan de leeruitkomst. LOI Hogeschool werkt met eenheden van 5 EC, 10 EC en 15 EC. De eenheden zijn opgenomen in clusters van 30 EC. Dit past bij het toekennen

- van vouchers van 30 EC bij het project vraagfinanciering.
- 2- Validatie onafhankelijk van de leerweg. LOI Hogeschool was gewend om op basis van EVK's (extern verworven kwalificaties) vrijstellingen te verlenen. Sinds anderhalf jaar heeft LOI Hogeschool ervaring met EVC-trajecten. In de opleiding valideren van leeruitkomsten is nieuw. Dit kan van nut zijn als een student tijdens de opleiding bijvoorbeeld ervaring opdoet in een functie, waardoor leeruitkomsten gevalideerd kunnen worden.
 3. Verder versterken van online leren. Hogeschool LOI is in verschillende fasen bezig met het steviger neerzetten van haar 'landschap IT'. Een voorbeeld van een praktische toepassing is het werken met web-colleges met de mogelijkheid voor vragen stellen.

Een curriculum wordt opgebouwd uit programma-leeruitkomsten, gebundeld in clusters, nader uitgewerkt in de leeruitkomsten per module binnen die clusters. Om deze leeruitkomsten te behalen biedt LOI Hogeschool verschillende leerwegen aan. Afhankelijk van de situatie kan de student kiezen uit drie leerwegen, of deze met elkaar combineren.

De online leerweg is de klassieke LOI-leerweg, waarbij de student op eigen plek en eigen tempo zelfstandig studeert.

De werkplek leerweg is de online vorm, gecombineerd met leren op de werkplek, bijvoorbeeld door het maken van beroepsproducten.

De online leerweg inclusief klassikale bijeenkomsten is de leerweg, waarbij de online leerweg ondersteund wordt door lesbijeenkomsten.

Niet bij elke leerweg past elke leeruitkomst. De werkplekleerweg is alleen geschikt voor leeruitkomsten die zo gedefinieerd zijn. LOI Hogeschool bepaalt dan ook van te voren welke eenheden van leeruitkomsten op die wijze verworven moeten worden. Voor die modules is een relevante werk- of stageplek nodig. De keuze tussen online of online met klassikale bijeenkomsten is aan de student. Als er voldoende schaal-grootte is zal LOI Hogeschool de klassikale leerweg aanbieden. De student maakt een keuze bij inschrijving. Kiest de student voor klassikaal, dan is de online leerweg ingegrepen: de student kan altijd kiezen om

een module online in plaats van klassikaal te doen. In het kader van het versterken van haar online leren heeft LOI Hogeschool reeds een plan liggen om deze flexibiliteit uit te gaan breiden. Studenten van de online leerweg kunnen dan per module aangegeven of ze met de klassikale bijeenkomsten mee willen doen.

In het document 'Methoden voor validatie' van oktober 2016 beschrijft LOI Hogeschool welke methoden en instrumenten LOI Hogeschool inzet om (door de student) verworven leeruitkomsten summatief te toetsen en te beoordelen. Hiervoor ontwikkelt LOI Hogeschool toetsing per module en alternatieve validatie voor diezelfde modules.

LOI Hogeschool gebruikt de indeling van Bloom voor het vaststellen van de bij de leeruitkomsten passende toetsvorm. De Piramide van Miller wordt in het document als alternatieve methode beschreven. De visitatiecommissie heeft in de gesprekken nagevraagd wat de reden is voor het gebruiken van twee verschillende modellen. LOI Hogeschool heeft toegelicht dat op dit moment het model van Bloom wordt gebruikt. Dit komt terug in de toetsmatrijzen. Sommige ontwikkelaars gaven echter aan dat zij graag met Miller willen werken. Het is de bedoeling om het in de toekomst mogelijk te maken ontwikkelaars zelf te laten kiezen voor één van beide methoden. Daarop wordt de instructie voor ontwikkelaars en de toetsmatrijs aangepast.

Overwegingen

De visitatiecommissie heeft de documentatie over het didactisch model en de uitwerking van het model in de opleidingen bestudeerd en besproken met de verschillende gesprekspartners. De visitatiecommissie stelt vast dat de LOI Hogeschool een onderscheidend didactisch model aanbiedt, waarbij zij een voor-sprong op andere aanbieders heeft op het terrein van het faciliteren van online leren. LOI Hogeschool is sterk in het bieden van individuele begeleiding en het aanbieden van individuele leerroutes.

De visitatiecommissie is van mening dat LOI Hogeschool het didactisch model goed vertaalt in methoden voor validatie, waarbij aandacht is voor zowel leerwegaafhankelijke toetsing van modules als alternatieve vormen van validatie.

De visitatiecommissie vindt in het document 'Didactisch model LOI Hogeschool versie 4.0' een uitstekende procesbeschrijving. Het document is geen uitgebreide conceptuele onderbouwing van het didactisch concept. Uit de gesprekken blijkt dat die onderbouwing wel in de hoofden zit van de medewerkers, en ook deels is terug te vinden in oudere versies van het didactisch model.

LOI Hogeschool zet stevige ambities neer voor de invoering van flexibeler onderwijs, samen met het versterken van het online leren. De visitatiecommissie heeft waardering voor de ambities, die goed aansluiten bij de visie en missie van LOI Hogeschool, en stelt vast dat de LOI Hogeschool voor deze ambities een concrete planning heeft opgesteld. De visitatiecommissie heeft er vertrouwen in dat LOI Hogeschool de vernieuwingen zal weten te realiseren.

2. Examencommissies

LOI Hogeschool kent een centrale examencommissie (CELOI) en acht examencommissies van domeinen waar meerdere opleidingen toe behoren. De CELOI houdt zich op beleidsmatig niveau met verschillende examencommissietaken bezig. De domeincommissie bewaakt de kwaliteit van de examinering in de opleidingen en het eindniveau van studenten. De taakverdeling en afstemming tussen de CELOI en de examencommissie van de domeinen is adequaat. LOI Hogeschool beschikt met de CELOI en de verschillende domeincommissies over een goed werkend stelsel van examencommissies.

Bevindingen

LOI Hogeschool beschikt over een centrale examencommissie (CELOI) en over acht examencommissies van domeinen, waar meerdere opleidingen onder vallen. De commissie heeft gesproken met vertegenwoordigers van de zes domeinexamencommissies Business Administration, Commerce, Economics, Health, Law en Technology en van de CELOI.

De CELOI is samengesteld uit een voorzitter, twee vicevoorzitters en de voorzitters van de examencommissies. Daarnaast hebben een toetsdeskundige en een EVC-deskundige zitting in de CELOI.

De CELOI is het orgaan dat zich op beleidsmatig niveau met verschillende examencommissietaken bezig houdt. De CELOI is daarom onder meer verantwoordelijk voor:

- Het vaststellen van de kaders en procedures die betrekking hebben op vrijstellingen, de borging van de examenkwaliteit, de uitslagbepaling, de borging van het eindniveau, de uitreiking van getuigschriften, de aanwijzing van examinatoren;
- Het vaststellen van regels over de uitvoering van taken, bevoegdheden en maatregelen die betrekking hebben op fraude en plagiaat;
- Jaarlijks een verslag van werkzaamheden aan het bestuur verstrekken;
- Het op peil houden van de eigen deskundigheid;
- Het gevraagd en ongevraagd geven van advies aan het bestuur van LOI.

De CELOI vergadert ieder jaar formeel drie keer. Naast de input vanuit de LOI leveren de domeinvoorzitters de belangrijkste informatie tijdens de CELOI-vergadering. Alle voorzitters leveren voor de vergadering een beknopte rapportage aan waarin de belangrijkste gebeurtenissen van de voorgaande periode worden

aangegeven. Deze rapportages worden tijdens de CELOI vergaderingen met alle voorzitters besproken.

De domeincommissie is het orgaan dat de kwaliteit van de opleidingen en daarmee het eindniveau van studenten garandeert. De domeincommissie heeft onder meer als taak:

- het borgen van de kwaliteit van de examens;
- het borgen van het niveau van de getuigschriften;
- het toezicht op de uitvoering van de examinering en de uitslagbepaling;
- het toezicht op de uitvoering van het vrijstellingsbeleid;
- het toezicht op examinatoren;
- het beoordelen van de aan de examencommissie voorgelegde onregelmatigheden;
- het op peil houden van de eigen deskundigheid;
- het driemaal per jaar beleggen van een formele vergadering;
- zo vaak als noodzakelijk is voor een goede vervulling van haar taken informeel overleggen;
- rapportage over haar werkzaamheden en besluiten aan de CELOI.

De domeincommissies bestaan uit minstens drie leden. Van deze leden is in ieder geval één lid betrokken bij de opleiding en één lid volkomen extern. Eventuele andere rollen die commissieleden bij de LOI vervullen worden geregistreerd en wanneer een commissielid in een andere rol bij een (student)casus betrokken is dan onthoudt hij zich van stemming.

De visitatiecommissie heeft het functioneren van de CELOI en de examencommissies van de domeinen besproken met de ambtelijk secretaris van de CELOI, voorzitters en een lid van de commissies. Thema's die in het afgelopen jaar hebben gespeeld in de commissies zijn beleid rond fraude, de geldigheidsduur van

vrijstellingen en de consequenties van digitale toetsing. Ook de leerwegaafhankelijke toetsing als onderdeel van de pilot flexibilisering is onder de aandacht van de examencommissies.

Overwegingen

De visitatiecommissie concludeert op basis van de gesprekken en de documentatie dat de CELOI en de examencommissies van de domeinen hun taken uitstekend uitvoeren. De taakverdeling tussen de CELOI en de examencommissie van de domeinen is adequaat. De verantwoordelijkheid van de CELOI ligt zichtbaar

op procedureel en beleidsmatig vlak terwijl de inhoudelijke borging plaatsvindt in de verschillende domeincommissies. Op deze wijze is het haalbaar om de kwaliteit van toetsen en tentamens op opleidingsniveau te borgen en zich een eigenstandig en kritisch oordeel te vormen over het eindniveau van de opleidingen.

De visitatiecommissie kan zich vinden in een aangescherpte methodiek rond het aftreden van examencommissieleden. LOI Hogeschool borgt zo de continuïteit van de deskundigheid in de diverse commissies, stelt de visitatiecommissie vast.

3. Beroepenveldcommissies

LOI Hogeschool beschikt per domein over een beroepenveldcommissie. Deze commissies komen twee maal per jaar bij elkaar. De afzonderlijke leden worden daarnaast regelmatig geconsulteerd. De LOI Hogeschool heeft mede door de zeer goed functionerende beroepenveldcommissies een sterke band met het werkveld. Ontwikkelingen in het werkveld kunnen vlot worden verwerkt in de onderwijsprogramma's.

Bevindingen

Voor ieder van de zes domeinen is een beroepenveldcommissie ingericht. Iedere beroepenveldcommissie behandelt de opleidingen van het betreffende domein. De beroepenveldcommissie Business Administration omvat bijvoorbeeld de opleidingen Management, Bedrijfskunde, MER, Office management, Toerisme en recreatie, Logistiek en economie en Bedrijfseconomie. De leden van de beroepenveldcommissies zijn afkomstig uit werkvelden passend bij de verschillende opleidingen. Een beroepenveldcommissie heeft minimaal vier leden.

Formeel komen de beroepenveldcommissies twee maal per jaar bij elkaar. Bij een overleg zijn enkele medewerkers van LOI Hogeschool aanwezig.

De visitatiecommissie heeft gesproken met leden van de verschillende beroepenveldcommissies. Uit deze gesprekken blijkt dat de leden individueel (veel) vaker worden geconsulteerd door LOI Hogeschool. De leden gaven aan dat zij zien dat LOI Hogeschool goed luistert naar de adviezen en er waar mogelijk gehoor aan geeft. Zij gaven een aantal voorbeelden ter illustratie. De commissies ontvangen altijd terugkoppeling op het al dan niet opvolgen van adviezen door LOI Hogeschool, aldus de commissieleden.

Op grensvlakken tussen domeinen zouden nieuwe opleidingen kunnen ontstaan. Een voorbeeld is een opleiding voor digital marketeers op het grensvlak tussen marketing en ICT. Leden van de beroepenveldcommissie gaven aan dat kruisbestuiving tussen de commissies nog te beperkt plaatsvindt om dit te faciliteren. Wel heeft er al enige verkenning plaatsgevonden.

Overwegingen

De visitatiecommissie stelt vast dat de beroepenveldcommissies uitstekend functioneren. De bezetting van de verschillende commissies is sterk. De leden zijn zeer betrokken bij de opleidingen en denken continu mee over de aansluiting van de opleidingen op ontwikkelingen in het werkveld. Uit de gesprekken blijkt dat LOI Hogeschool een intensieve samenwerking met de beroepenveldcommissies hoog in het vaandel heeft staan. Nieuwe ontwikkelingen in de hogeschool, zoals het formuleren van leeruitkomsten, wordt zichtbaar samen met het werkveld opgepakt.

Het is de visitatiecommissie duidelijk geworden dat de leden van de beroepenveldcommissies nauw contact onderhouden met de LOI Hogeschool, ook buiten de twee formele zittingen per jaar.

De visitatiecommissie heeft er waardering voor dat de beroepenveldcommissies oog hebben voor mogelijke kruisbestuiving met andere beroepenveldcommissies en moedigt LOI Hogeschool aan om dit optimaal te faciliteren.

De leden van de beroepenveldcommissies hebben zelf initiatief genomen om aftreedschema's in te voeren. Bekeken wordt of het invoeren van een zittingsperiode van vijf jaar passend is, waarna wordt geëvalueerd of langer aanblijven zinvol is. Hoewel het een ander gewicht heeft dan bij de examencommissies, kan de visitatiecommissie zich vinden in het reguleren van aftreden van leden, om te voorkomen dat te veel ervaring in één keer verdwijnt.

Bijlage Bestudeerde documenten

Noot: de commissie heeft de concretisering van het didactisch model bestudeerd middels een aantal modules die zij heeft geselecteerd uit de Informatica opleidingen.

Modulesaam binnen BQ 1370 Hbo Informatica	Titel / soort lesmateriaal	Vindplaats
Inleiding onderzoek doen – 21608	Studiewijzer (digitaal)	Leerpada in Campus
	Wat is onderzoek: praktijkboek	boek
	Inzendopgaven 255M1 t/m 255M7	Leerpada in Campus
	Modeluitwerkingen / correctierichtlijnen	LOI map
iEXA Infrastructure - 19916	Studiewijzer (digitaal)	Leerpada in Campus
	AIV – Informatiekunde voor het HBO	boek
	Bedrijfsinformatiesystemen	boek
	ICT-Infrastructuur en Datacommunicatie	boek
	Inzendopgaven 238R1 t/m 238R5	Leerpada in Campus
	Modeluitwerkingen / correctierichtlijnen	LOI map
Projectmethodieken: PRINCE2 Foundation en Agile Scrum Foundation - 19917	Studiewijzer (digitaal)	Leerpada in Campus
	Reader PRINCE2	LOI map PRINCE2
	Succes met Scrum	boek
	Inzendopgaven 243Q1 t/m 243Q2	Leerpada in Campus
	Modeluitwerkingen / correctierichtlijnen	LOI map
iEXA Support and enable – 20908	Studiewijzer (digitaal)	Leerpada in Campus
	Grip op requirements	boek
	Fundamentals of contract and comm. Man.	Boek
	Leerboek HRM	boek
	Training fundamentals	boek
	Inzendopgaven 254Y1 t/m 254Y5	Leerpada in Campus
	Modeluitwerkingen / correctierichtlijnen	LOI map
Verdieping onderzoeksvaardigheden – 20625	Studiewijzer (digitaal)	Leerpada in Campus
	Methoden en technieken van onderzoek	boek
	Logisch en kritisch denken	boek
	Inzendopgaven 257C1 t/m 257C6	Leerpada in Campus
	Modeluitwerkingen / correctierichtlijnen	LOI map
PIO Implementatie en beheer – 19918	Studiewijzer (digitaal)	Leerpada in Campus
	Inzendopgaven 239P1 t/m 239P9	Leerpada in Campus
	Modeluitwerkingen / correctierichtlijnen	LOI map
PIO Management – 20909	Studiewijzer (digitaal)	Leerpada in Campus
	Inzendopgaven 247A1 t/m 247A8	Leerpada in Campus
	Modeluitwerkingen / correctierichtlijnen	LOI map

Bijlage 8 Onafhankelijkheidsverklaringen

Onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaring

voorafgaand aan het beoordelingsproces

Ondergetekende verklaart hierbij het volgende:

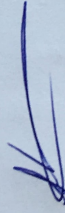
Ik ben verzocht op te treden als lid van de visitatiecommissie van de opleiding Bedrijfseconomie van LOI Hogeschool. Ik ben bereid en in staat deze rol te vervullen op een wijze die overeenkomt met de NVAO Gedragscode voor Panelleden.

Tevens verklaar ik hierbij

- geen (familie)relaties of banden met de bovengenoemde instelling te onderhouden, als privépersoon, onderzoeker/docent, beroepsbeoefenaar of als adviseur, die een volstrekt onafhankelijke oordeelsvorming over de kwaliteit van de opleiding ten positieve of ten negatieve zouden kunnen beïnvloeden;
- zodanige relaties of banden met de instelling de afgelopen vijf jaar niet gehad te hebben;
- strikte geheimhouding te betrachten van al hetgeen in verband met de beoordeling aan mij bekend is geworden en wordt, voor zover de opleiding, de instelling of de NVAO hier redelijkerwijs aanspraak op kunnen maken;
- op de hoogte te zijn van de NVAO gedragscode.

Aldus opgemaakt,

Handtekening:

Naam:

Linda van der Grijpsaarde

Datum:

9 maart 2017

Plaats:

Leiderdorp

Onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaring

voorafgaand aan het beoordelingsproces

Ondergetekende verklaart hierbij het volgende:

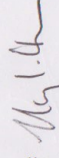
Ik ben verzocht op te treden als lid van de visitatiecommissie van de opleiding Master of Business Administration van Stichting LOI Hoger Onderwijs. Ik ben bereid en in staat deze rol te vervullen op een wijze die overeenkomt met de NVAO Gedragscode voor Panelleden.

Tevens verklaar ik hierbij

- geen (familie)relaties of banden met de bovengenoemde instelling te onderhouden, als privépersoon, onderzoeker/docent, beroepsbeoefenaar of als adviseur, die een volstrekt onafhankelijke oordeelsvorming over de kwaliteit van de opleiding ten positieve of ten negatieve zouden kunnen beïnvloeden;
- zodanige relaties of banden met de instelling de afgelopen vijf jaar niet gehad te hebben;
- strikte geheimhouding te betrachten van al hetgeen in verband met de beoordeling aan mij bekend is geworden en wordt, voor zover de opleiding, de instelling of de NVAO hier redelijkerwijs aanspraak op kunnen maken;
- op de hoogte te zijn van de NVAO gedragscode.

Aldus opgemaakt,

Handtekening:

Naam:

M.K. Farmer

Datum:

29.08.2016.

Plaats:

Leiden.

Onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaring

voorafgaand aan het beoordelingsproces

Ondergetekende verklaart hierbij het volgende:

Ik ben verzocht op te treden als lid van de visitatiecommissie van de opleiding Bedrijfseconomie van LOI Hogeschool. Ik ben bereid en in staat deze rol te vervullen op een wijze die overeenkomt met de NVAO Gedragscode voor Panelleden.

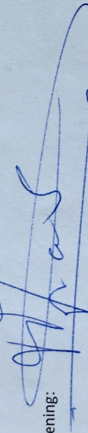
Tevens verklaar ik hierbij

- geen (familie)relaties of banden met de bovengenoemde instelling te onderhouden, als privépersoon, onderzoeker/docent, beroepsbeoefenaar of als adviseur, die een volstrekt onafhankelijke oordeelsvorming over de kwaliteit van de opleiding ten positieve of ten negatieve zouden kunnen beïnvloeden;
- zodanige relaties of banden met de instelling de afgelopen vijf jaar niet gehad te hebben;
- strikte geheimhouding te betrachten van al hetgeen in verband met de beoordeling aan mij bekend is geworden en wordt, voor zover de opleiding, de instelling of de NVAO hier redelijkerwijs aanspraak op kunnen maken;
- op de hoogte te zijn van de NVAO gedragscode.

Aldus opgemaakt,

Leiderdorp

Handtekening:

Naam:

Henk van den Sak

Datum:

9/3/2017

Plaats:

Leiderdorp

Onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaring

voorafgaand aan het beoordelingsproces

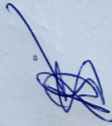
Ondergetekende verklaart hierbij het volgende:

Ik ben verzocht op te treden als lid van de visitatiecommissie van de opleiding Bedrijfseconomie van LOI Hogeschool. Ik ben bereid en in staat deze rol te vervullen op een wijze die overeenkomt met de NVAO Gedragscode voor Panelleden.

Tevens verklaar ik hierbij

- geen (familie)relaties of banden met de bovengenoemde instelling te onderhouden, als privépersoon, onderzoeker/docent, beroepsbeoefenaar of als adviseur, die een volstrekt onafhankelijke oordeelsvorming over de kwaliteit van de opleiding ten positieve of ten negatieve zouden kunnen beïnvloeden;
- zodanige relaties of banden met de instelling de afgelopen vijf jaar niet gehad te hebben;
- strikte geheimhouding te betrachten van al hetgeen in verband met de beoordeling aan mij bekend is geworden en wordt, voor zover de opleiding, de instelling of de NVAO hier redelijkerwijs aanspraak op kunnen maken;
- op de hoogte te zijn van de NVAO gedragscode.

Aldus opgemaakt,

Handtekening:

Naam:

Dirk Janssen

Datum:

09-03-2017

Plaats:

Leiderdorp

Onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaring

voorafgaand aan het beoordelingsproces

Ondergetekende verklaart hierbij het volgende:

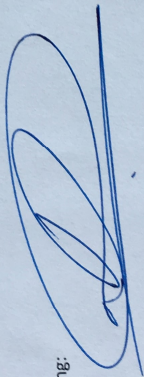
Ik ben verzocht op te treden als lid van de visitatiecommissie van de opleiding Bedrijfsseconomie van LOI Hogeschool. Ik ben bereid en in staat deze rol te vervullen op een wijze die overeenkomt met de NVAO Gedragscode voor Panelleden.

Tevens verklaar ik hierbij

- geen (familie)relaties of banden met de bovengenoemde instelling te onderhouden, als privépersoon, onderzoeker/docent, beroepsbeoefenaar of als adviseur, die een volstrekt onafhankelijke oordeelsvorming over de kwaliteit van de opleiding ten positieve of ten negatieve zouden kunnen beïnvloeden;
- zodanige relaties of banden met de instelling de afgelopen vijf jaar niet gehad te hebben;
- strikte geheimhouding te betrachten van al hetgeen in verband met de beoordeling aan mij bekend is geworden en wordt, voor zover de opleiding, de instelling of de NVAO hier redelijkerwijs aanspraak op kunnen maken;
- op de hoogte te zijn van de NVAO gedragscode.

Aldus opgemaakt,

Handtekening:

Naam:

R. VAN AALST

Datum:

9 MAART 2017

Plaats:

LEIDERDORP

Onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaring

voorafgaand aan het beoordelingsproces

Ondergetekende verklaart hierbij het volgende:

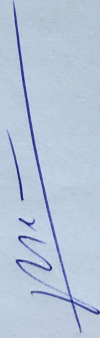
Ik ben verzocht op te treden als lid van de visitatiecommissie van de opleiding Bedrijfsseconomie van LOI Hogeschool. Ik ben bereid en in staat deze rol te vervullen op een wijze die overeenkomt met de NVAO Gedragscode voor Panelleden.

Tevens verklaar ik hierbij

- geen (familie)relaties of banden met de bovengenoemde instelling te onderhouden, als privépersoon, onderzoeker/docent, beroepsbeoefenaar of als adviseur, die een volstrekt onafhankelijke oordeelsvorming over de kwaliteit van de opleiding ten positieve of ten negatieve zouden kunnen beïnvloeden;
- zodanige relaties of banden met de instelling de afgelopen vijf jaar niet gehad te hebben;
- strikte geheimhouding te betrachten van al hetgeen in verband met de beoordeling aan mij bekend is geworden en wordt, voor zover de opleiding, de instelling of de NVAO hier redelijkerwijs aanspraak op kunnen maken;
- op de hoogte te zijn van de NVAO gedragscode.

Aldus opgemaakt,

Handtekening:

Naam:

J.J. MEENE

Datum:

9-3-2017

Plaats:

LEIDERDORP